

ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Економічний факультет

Кафедра економіки та фінансів

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»
«ДОСЛІДЖЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ»**

Виконав:

студент економічного факультету
спеціальності 051 «Економіка»
Меренков Юрій Дмитрович

Науковий керівник:

к.е.н., доц.
Артюшок Костянтин Андрійович

Рецензент:

к.е.н., доц.
Боднарюк Ірина Леонідівна

Рівне-2024

УДК 332.146

МЕРЕНКОВ Ю.Д.

**«ДОСЛІДЖЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ»**

Кваліфікаційна робота присвячена критичному дослідженню та обґрунтуванню напрямів і резервів підвищення ефективності функціонування підприємств будівельної галузі. Основною метою є проведення ґрунтовної оцінки фінансового стану ПРАТ «ХХХ» та визначення шляхів підвищення ефективності діяльності за рахунок виваженої фінансової політики. Дослідження відповідає постійно мінливим потребам будівельної галузі, надаючи практичні рекомендації та стратегічні напрямки для посилення практик сталого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, будівельна галузь, фінансова діяльність, структура капіталу, організаційні цілі.

MERENKOV Y.D.

**«STUDY OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN THE
CONSTRUCTION INDUSTRY»**

The qualification work «Research of sustainable development of enterprises in the construction industry on the example of PJSC «XXXXXXXXX » is devoted to a critical study and substantiation of directions and reserves for improving the efficiency of the construction industry. The main objective is to conduct a thorough assessment of the financial condition of PJSC «XXXXXXXXX» and identify ways to improve performance through a prudent financial policy. The study responds to the ever-changing needs of the construction industry by providing practical recommendations and strategic directions for strengthening sustainable development practices.

Keywords: sustainable development, construction industry, financial activities, capital structure, organizational goals.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	7
1.1. Сутність та основні завдання сталого розвитку для підприємств будівельної галузі	7
1.2. Складові та заходи забезпечення сталого розвитку для підприємств будівельної галузі	15
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»	23
2.1. Огляд ініціатив підприємства у сфері сталого розвитку	23
2.2. Аналіз формування сталого капіталу підприємства	29
2.3. Виявлення та усунення факторів, що впливають на сталий розвиток підприємства	42
Висновки до розділу 2	47
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПРИСКОРЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»	49
3.1. Комплексна оцінка сталого розвитку підприємства	49
3.2. Підвищення конкурентоспроможності за допомогою сталих практик	59
Висновки до розділу 3	65
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ	72

ВСТУП

Актуальність теми. Обрана тема є надзвичайно актуальною як для наукового пошуку, так і для практичного застосування в галузі економіки. Будівельна галузь, будучи однією з основ економічного зростання, відіграє ключову роль у формуванні сталого розвитку. Оскільки урбанізація та розвиток інфраструктури продовжують залишатися на передньому краї суспільного прогресу, розуміння та просування сталих практик на будівельних підприємствах стає необхідним.

Це дослідження має не лише академічне значення, але й вирішує нагальні проблеми у практичній площині. Будівельний сектор, який часто асоціюється з ресурсоемними процесами та впливом на навколишнє середовище, потребує детального дослідження стратегій сталого розвитку. Зосередження уваги на ПАТ «XXXXXXXXXXXX», провідному гравцеві в українському будівельному секторі, додає дослідженню практичного виміру, пропонуючи ідеї, застосовні як до місцевої галузі, так і до ширшого міжнародного контексту.

Критичний аналіз існуючої літератури свідчить про увагу, яку приділяють питанням сталого розвитку в будівельній галузі такі вчені, як Фісуненко Н.О., Латишева О.В. та Сайко А.Д. Хоча їхній внесок поглибив наше розуміння, всебічний аналіз підкреслює існування невирішених проблем, недоліків та прогалин у сучасному обсязі знань. Потреба в усуненні цих прогалин стає очевидною, що вказує на необхідність подальших досліджень для пошуку практичних рішень і поглиблення теоретичної бази.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота виконана відповідно до науково-дослідної роботи кафедри економіки та фінансів ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

Метою магістерської роботи є вирішення наукової проблеми шляхом системного дослідження та розробки теоретичних положень, що ведуть до прийняття науково обґрунтованих рішень для вдосконалення практики сталого

розвитку будівельних підприємств, з особливим акцентом на ПРАТ «XXXXXXXXXXXX».

Завдання дослідження:

- визначити фундаментальні принципи сталого розвитку для будівельних компаній;
- визначити компоненти та найкращі практики сталого розвитку;
- оцінити поточні ініціативи ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» у сфері сталого розвитку;
- проаналізувати формування сталого капіталу ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»;
- визначити фактори, що впливають на сталий розвиток ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»;
- синтезувати результати комплексної оцінки.

Об'єктом дослідження є процеси сталого розвитку на підприємствах будівельної галузі, з особливим акцентом на ПРАТ «XXXXXXXXXXXX».

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, закономірностей, принципів та методології, що характеризують та впливають на сталий розвиток в межах ПРАТ «XXXXXXXXXXXX».

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять наукові положення сучасної економічної теорії, концепції економічного розвитку, теоретичні висновки вітчизняних і зарубіжних економістів, викладені в монографіях, спеціальній та періодичній літературі. Крім того, матеріали наукових і науково-практичних конференцій, а також нормативно-правові документи сприяли створенню міцного фундаменту, на якому ґрунтується аналіз і рекомендації дослідження.

Інформаційною базою магістерської роботи є сучасні теорії ринкової економіки, наукові положення праць вітчизняних і зарубіжних економістів присвячені проблемам сталого розвитку будівельної галузі, відповідні нормативні і законодавчі акти, статистична, податкова та фінансова звітність досліджуваного підприємства, власні дослідження.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що розроблені і обґрунтовані пропозиції можуть бути використані з метою підвищення ефективності сталого розвитку підприємств будівельної галузі.

Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури та додатків.

У першому розділі розглядаються теоретичні засади забезпечення сталого розвитку підприємств будівельної галузі, а саме: сутність, основні завдання, а також складові та заходи забезпечення сталого розвитку для підприємств будівельної галузі.

У другому розділі здійснено оцінку сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX».

Третій розділ роботи присвячено розробці напрямів прискорення сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX».

Основні результати дослідження, викладені у магістерській роботі, дістали відображення у доповіді IV-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку економіки, управління та адміністрування в Україні» на тему: «Напрями прискорення сталого розвитку підприємств будівельної галузі» (м. Рівне, 06 лютого 2024 року).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

1.1. Сутність та основні завдання сталого розвитку для підприємств будівельної галузі

Сталий розвиток підприємства є комплексним поняттям, яке залежить від великої кількості економічних, екологічних і соціальних факторів. В умовах вирішення завдань всебічної модернізації економіки актуальною стає проблема збереження й оцінювання сталого розвитку підприємства, оскільки різні стратегії модернізації по-різному впливають на показники сталого розвитку підприємства. Доцільно надати сутнісну характеристику поняття «сталий розвиток підприємства» (табл. 1.1).

Відповідно до вищенаведеної таблиці можна визначити, що сталий розвиток підприємства – це мистецтво створення відмінностей від конкурентів, які є основою для досягнення конкурентних переваг і способів їх довгострокової підтримки як за рахунок власних зусиль підприємства, так і шляхом узгоджених дій з іншими підприємствами та з материнською компанією.

Під сталим розвитком підприємства розуміють його здатність провадити економічну діяльність у кожен окремий момент часу під дією впливів зовнішнього середовища, які порушують нормальне функціонування підприємства [17, с. 212]. Нижче представлені принципи сталого розвитку підприємства.

1. Принцип обережності (збереження сучасного стану навколишнього середовища, незважаючи на безповоротні зміни).
2. Принцип «передбачати й запобігати» (більш дешева та менш ризикована альтернатива ліквідації збитків навколишньому середовищу).

Таблиця 1.1

Підходи науковців до визначення сталого розвитку підприємства будівельної галузі

Автор, джерело	Визначення поняття
Василига С.М. [3, с. 123]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це діяльність, яка пов’язана з визначенням цілей і завдань організації та забезпеченням взаємовідносин між організацією й зовнішнім оточенням, що відповідає її внутрішнім можливостям і дозволяє залишатися сприйнятливою до зовнішніх вимог.
Василенко В.О. [4, с. 109]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це планування організації, яке базується на людському капіталі, орієнтує будівельну діяльність на запити клієнтів, гнучко реагує і здійснює своєчасні зміни в організації, надає можливість отримати конкурентні переваги, вижити у довготривалій перспективі.
Зайцев Л. Г. [5, с. 105]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це реалізація концепції, в якій поєднуються цільовий та інтегральний підходи до діяльності підприємства, що надає можливість встановлювати цілі розвитку, порівнювати їх із наявними можливостями (потенціалом) підприємства та приводити їх у відповідність шляхом розробки та реалізації системи стратегій («стратегічного набору»).
Квятковська Л.А. [21, с. 87]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це управлінський процес підтримки відповідності між цілями підприємства й наявними в нього ресурсами в умовах постійної зміни ринку і правил державного регулювання.
Легомінова С.В. [26, с. 250]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це вид планування, спрямований на формування бажаного економічного стану господарюючого суб’єкта в розглянутій сфері, досяжного в довгостроковій (але доступній для огляду) перспективі шляхом істотної зміни якісних характеристик його розвитку, що має необоротні або довгострокові наслідки.
Малик І.П. [29,с.65]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це процес розроблення загальної концепції, яка є основою для прийняття ключових управлінських рішень щодо бажаного рівня прибутковості, допустимого ризику, методів ведення конкурентної боротьби, перспектив розширення діяльності.
Полякова Я.О. [36, с. 155]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це безперервний процес розвитку підприємства, визначення цілей, формування стратегії, здійснення стратегічного плану з оцінкою діяльності, реалізації і корекції стратегій.
Шелегда Б.Г. [45, с. 67]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це процес, що включає постановку цілей, аналіз зовнішнього і внутрішнього середовищ, вивчення альтернатив розвитку, розробку стратегії, визначення необхідних ресурсів і підтримку взаємовідносин із зовнішнім середовищем і внутрішніх елементів, безперервний контроль за ходом виконання стратегії, оцінку результатів і план коригувальних дій
Шубін О.О. [48, с. 196]	Сталий розвиток підприємства будівельної галузі – це багатоплановий, формально-поведінковий управлінський процес, який допомагає формулювати та виконувати ефективні стратегії, що сприяють балансуванню відносин між організацією, включаючи її окремі частини, та зовнішнім середовищем, а також досягненню встановлених цілей.

3. Принцип екологізації виробництва (перехід на екологічно безпечні технології задля зниження рівня техногенного навантаження на довкілля).

4. Принцип «забруднювач платить» (зобов’язання відшкодування повної

вартості екологічного збитку).

5. Принцип підзвітності (визначення компанією рівня впливу її діяльності на оточення та необхідності брати на себе відповідальність за такі дії; обов'язкове проведення екологічної експертизи та аудиту на підприємстві). Сталий розвиток підприємства є різновидом управлінських процесів розвитку підприємства і пов'язані з рішеннями, що мають значення для підприємства у цілому: його позиції по відношенню до конкурентів, споживачів, товарів, ринків, макросередовища тощо.

Класифікації стратегічного підходу до забезпечення сталого розвитку підприємства за рівнями ієрархічної структури стратегії поділяються на чотири групи:

- головна – корпоративна стратегія забезпечення сталого розвитку підприємства будівельної галузі;
- функціональні стратегії підрозділів, що входять в підприємства;
- стратегії окремих груп співробітників [28, с. 73].

Концептуальні засади сталого розвитку забезпечення ефективності діяльності господарюючого суб'єкта повинні ґрунтуватись з урахуванням характерних рис розвитку конкурентного середовища, непередбаченості майбутнього, обумовленого стрімким розвитком подій, з використанням інноваційних інструментів дослідження зовнішнього середовища та формування адекватної відповіді з боку підприємства як адаптивного реагування на зміни.

Підсумовуючи вище проведене дослідження, варто відзначити, що сталий розвиток підприємства являє собою складну систему взаємопов'язаних структурних елементів в рамках сталого розвитку та реалізації механізмів направлених на підвищення рівня фінансово-економічної ефективності (результативності) діяльності підприємства.

Тенденції розвитку економіки України свідчать про наявність серйозних загроз для стабільного розвитку підприємств. Нівелювання зростаючих загроз потребує створення внутрішнього механізму планування потенціалом

підприємства відповідно до потреб ринку та з урахуванням цілей довгострокового соціального та екологічного розвитку. У сучасному світі концепція сталого розвитку набуває все більшого значення в управлінні підприємством. Вона передбачає створення такої системи планування, яка збалансовано узгоджує економічний, екологічний та соціальні напрями розвитку підприємства [24, с. 87].

Для підприємства і топ-менеджменту базовими є цілі розвитку в довгостроковій перспективі, оскільки розвиток є умовою збереження життєдіяльності підприємства. Відхід від механістичного розуміння підприємства, який відбувається у міру усвідомлення основної мети його існування, був заснований вченими, які вивчали поведінку персоналу корпорацій [11, с. 215]. Сталий розвиток підприємства забезпечується за рахунок поєднання та збалансування трьох складових діяльності кожного суб'єкта:

1. Соціальна (передбачення можливих проблем планування персоналом, формування якісної системи, орієнтованої на підтримку культурної і соціальної стабільності).

2. Економічна (зростання економічних показників ефективності завдяки раціональному використанню природних ресурсів та оптимізації бізнес-процесів організації).

3. Екологічна (орієнтація на цілісність та збереження фізичної та біологічної природних систем за допомогою екологізації будівельних процесів та забезпечення відповідної політики діяльності організації, впровадження корпоративної та соціальної відповідальності).

Отже, теорія сталого розвитку – це функціональний закон, пов'язаний з організацією як процесом. Він існує й буде виконуватись незалежно від бажання керівника вітчизняного підприємства.

Сучасним інструментом забезпечення сталого розвитку підприємства є методологія сталого розвитку. Керуючись встановленими ознаками сталого розвитку підприємства надамо їх детальнішу характеристику шляхом

порівняння з оперативними рішеннями за низкою критеріїв (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Порівняльна характеристика стратегічних і оперативних процесів сталого розвитку підприємства

Характеристика	Стратегічний підхід до забезпечення сталого розвитку	Оперативні процеси сталого розвитку
Масштаб дії	Підприємство в цілому	Оперативна діяльність
Тривалість дії	Довгострокова	Короткострокова
Параметри	Багатопрофільні	Однопрофільні
Оточення	Змінюється	Задане
Час	Варіюється	Дефіцит часу
Цілі	Багатоцільове	Одноцільове
Інформація	Часткова, загального характеру	Точна, конкретна
Структуризація цілей	Сильна	Слабка
Ієрархічний рівень прийняття	Високий	Різний
Ступінь ризику	Значний	Звичайний
Частота прийняття	Однократне застосування	Постійне застосування
Результат	Неможливо вгадати, визначити	Простіше визначити

Джерело: складено автором на основі [6, с. 58].

Сталий розвиток підприємства в сучасних умовах є надзвичайно актуальним напрямом наукового пошуку у академічних колах та набуває особливого значення для представників бізнес-середовища. Як об'єкт наукового дослідження, проблемне поле сталого розвитку підприємства будівельної галузі привертає увагу, перш за все, в силу своєї трансдисциплінарної природи. Для його інтерпретації необхідний синтез підходів і концепцій різних дисциплін – від теорій фізіології, кібернетики, синергетики самоорганізації і теорії фірми до психології стратегічного, корпоративного планування. Стан наукового знання в цій предметній сфері на сьогодні слід визнати слабо структурованим, а синтетична природа феномену розвитку економічної організації та планування ним обумовлює існування різноманітних підходів до його визначення та вивчення [2].

Важливу роль у досягненні сталого розвитку сучасного підприємства відіграє інтенсивне і збалансоване використання його потенціалу як основа, на

якій будуються і реалізуються його зовнішні і внутрішні відтворювальні процеси. У зв'язку з цим актуалізується необхідність формування багаторівневої системи сталого розвитку підприємства будівельної галузі, яка має ґрунтуватися на раціональному використанні і побудові взаємозв'язків між різними видами і рівнями напрямів діяльності, ієрархії планування, сферами функціональної відповідальності, ресурсами. Враховуючи, що керівники підприємств потребують серйозної методичної допомоги в прийнятті управлінських рішень, насамперед у виборі стратегічних напрямів діяльності, постає необхідність розробки методологічних засад побудови процесу сталого розвитку підприємства будівельної галузі підприємств. Це уможливить швидше прийняття ефективних рішень через вибір відповідних критеріїв, методів, технологій, моделей, механізмів реагування, взаємодії [15, с. 13].

З урахуванням стратегічної спрямованості реалізації сталого розвитку завданнями сучасних підприємств є: підвищення якості та конкурентоспроможності продукції; збільшення частки на внутрішньому та зовнішньому ринках; вдосконалення технології виробництва, переоснащення технічної бази виробництва; впровадження інновацій; дотримання правових норм та екологічних вимог; впровадження систем навчання та оцінювання персоналу; створення відповідних умов праці [42, с. 137].

Підприємство є цілісною одиницею лише у тому випадку, коли воно розглядається як система, тобто з погляду сукупності багаторівневих підсистем, що перебувають у неперервному взаємозв'язку один з одним. Таким чином, необхідно підходити до підприємства як до складного утворення, розглядаючи його з погляду системного підходу [30, с. 114]. Одночасно підприємство є частиною великої системи (галузі, економіки регіону, країни в цілому). У загальному випадку, на підприємстві може бути розроблено та реалізовано чотири основних форми стратегій забезпечення сталого розвитку підприємства (рис. 1.1).

Так, правильно обрана, своєчасно скоригована стратегія є однією із запорук успішної діяльності підприємства. Кінцевим результатом забезпечення

сталого розвитку підприємства будівельної галузі є конкретні управлінські рішення, а також затверджені певні показники (величина витрат, рівень прибутків, рентабельність тощо) діяльності підприємства [16, с. 71].

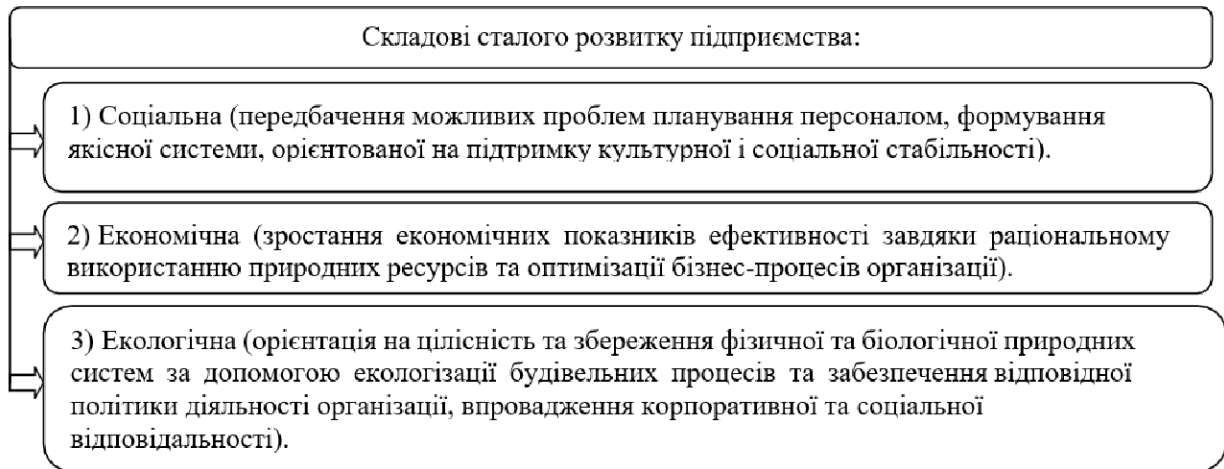

Рис. 1.1. Основні форми стратегій сталого розвитку підприємства

Джерело: складено автором на основі [16, с. 315].

Використання принципу ієрархічності сталого розвитку підприємства будівельної галузі означає, що процес сталого розвитку починається з розробки базової стратегії, що розуміється як основний курс дій з реалізації пріоритетних цілей розвитку підприємства в рамках наявних ресурсів підприємств і материнської підприємства. Базова стратегія розробляється для підприємства в цілому. За типом розвитку корпоративні стратегії поділяються на стратегії зростання, стабілізації та скорочення [5, с. 29]. Ці стратегії поділяються на такі види (рис. 1.2): концентрації, інтеграції (пряма, зворотна), диверсифікації, реструктуризації, ліквідації, банкрутства тощо. За видовим типом стратегії поділяються на три види: лідерство за витратами, диференціація і фокусування на витратах або диференціації. Іноді використовується стратегія оптимізаційних витрат.

Основним завданням підприємств в сучасних умовах, яке сприятиме їх розвитку, є необхідність зміни соціальної орієнтації системи планування відповідно до адаптації підприємства до нестабільного середовища:

Наведені концептуальні ознаки соціально-орієнтованих систем планування утворюють підґрунтя для формування та розвитку концептуального

базису соціально-орієнтованого планування діяльністю підприємства в забезпеченні його сталого розвитку.

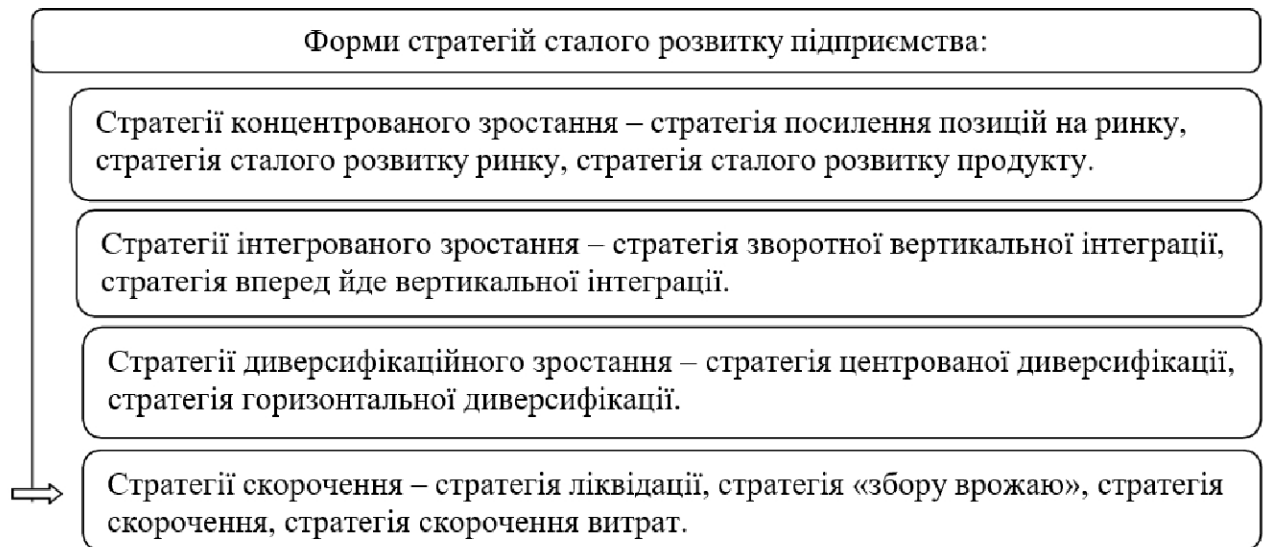

Рис. 1.2. Основні завдання стратегічного підходу до забезпечення сталого розвитку підприємств в сучасних умовах

Джерело: складено автором на основі [17, с. 69].

Складовими частинами механізму стимулювання сталого розвитку є такі інструменти: інвестиційні – інвестиційні ресурси та програми; інституційні – національні механізми та правові норми підвищення потенціалу сталого розвитку; податкові; інноваційні – підвищення ефективності використаних ресурсів. Досягненню цілей сталого розвитку сприяють фактори зовнішнього та внутрішнього середовища та їх ефективне використання.

Отже, стратегічний підхід до забезпечення сталого розвитку підприємства будівельної галузі є фундаментом стабільної діяльності цього підприємства на довгострокову перспективу, сприяє знаходженню найбільш підходящих шляхів дії, зменшує ризик прийняття помилкового рішення через спотвореної чи неправильної інформації про можливості підприємства та про його зовнішнє середовище. При розробці стратегії потрібно домогтися найбільшої визначеності, завдяки чому, підприємство зможе вчасно передбачити зміни у зовнішньому середовищі і моментально на них реагувати.

1.2. Складові та заходи забезпечення сталого розвитку для підприємств будівельної галузі

Сталий розвиток став першочерговим питанням у сучасному бізнес-середовищі, а галузі по всьому світу зосереджуються на впровадженні екологічно, соціально та економічно відповідальних практик. Будівельний сектор, який робить значний внесок в економічне зростання, повинен відігравати ключову роль у прийнятті сталих заходів, щоб мінімізувати свій вплив на навколишнє середовище і зробити позитивний внесок у розвиток суспільства. У цьому параграфі ми розглянемо ключові компоненти та заходи, які будівельні компанії в Україні можуть вжити для забезпечення сталого розвитку.

1. Дотримання нормативних вимог та управління. Будівельні компанії в Україні повинні дотримуватися чинного екологічного законодавства та політики. Дотримання стандартів, пов'язаних з управлінням відходами, викидами та використанням ресурсів, є вкрай важливим. Впровадження прозорих та етичних бізнес-практик, таких як справедливі умови праці та залучення громадськості, сприяє сталому розвитку.

2. Практики зеленого будівництва. Впровадження енергоефективних проектів і технологій для зменшення споживання енергії на етапах будівництва та експлуатації будівель. Обирайте матеріали з меншим впливом на навколишнє середовище, такі як перероблені або місцеві матеріали, щоб мінімізувати вуглецевий слід будівельних проектів.

3. Управління відходами. Впроваджуйте стратегії, спрямовані на зменшення утворення відходів шляхом повторного використання матеріалів на будівельному майданчику та заохочення практики переробки відходів. Співпрацюйте з переробними підприємствами для відповідальної утилізації будівельних відходів та просування циркулярної економіки.

4. Інтеграція відновлюваних джерел енергії. Вивчіть можливість інтеграції відновлюваних джерел енергії в будівельні проекти, таких як сонячні панелі або вітрові турбіни, щоб зменшити залежність від традиційних джерел енергії. Використовуйте енергоефективне будівельне обладнання та техніку, щоб мінімізувати викиди вуглецю на етапі будівництва.

5. Збереження біорізноманіття. Інтегрувати зелені насадження та сталий ландшафтний дизайн у будівельні проекти, щоб сприяти збереженню біорізноманіття та покращити загальну якість навколишнього середовища. Розробляти стратегії захисту та збереження природних середовищ існування на будівельних майданчиках та навколо них, забезпечуючи мінімальне порушення екосистем.

6. Залучення зацікавлених сторін та освіта. Взаємодія з місцевими громадами за допомогою інформаційно-просвітницьких програм для вирішення проблем і збору відгуків, сприяння розвитку позитивних відносин. Проводити навчання працівників щодо практик сталого будівництва, забезпечуючи обізнаність робочої сили з екологічними та соціальними зобов'язаннями.

7. Фінансова стійкість. Виділяйте ресурси на дослідження та розробки для вивчення інноваційних та сталих методів, матеріалів і технологій будівництва. Проводити аналіз вартості життєвого циклу для оцінки довгострокової економічної життєздатності сталих практик, враховуючи витрати на експлуатацію та технічне обслуговування.

8. Співпраця та партнерство. Співпрацювати з іншими будівельними компаніями, державними органами та неурядовими організаціями для обміну передовим досвідом, технологіями та знаннями, пов'язаними зі сталим розвитком. Заохочувати постачальників і субпідрядників до впровадження сталих практик, створюючи ланцюжок відповідальних партнерів.

9. Технологічні інновації та діджиталізація. Впровадження BIM-технологій для ефективного планування, проектування та управління проектами, мінімізації втрат ресурсів та оптимізації будівельних процесів. Дослідити використання технологій розумного будівництва, таких як датчики

Інтернету речей та системи моніторингу в реальному часі, для підвищення ефективності, зменшення енергоспоживання та забезпечення оптимального використання ресурсів.

10. Водозбереження. Впроваджуйте водоефективні практики під час будівництва та впроваджуйте такі технології, як збір дощової води, щоб мінімізувати споживання води. Встановлюйте системи очищення стічних вод на місці, щоб зменшити вплив на місцеві водойми та екосистеми.

11. Планування стійкості. Впроваджуйте кліматично стійкі проекти та будівельні технології для пом'якшення впливу екстремальних погодних явищ та підвищення довговічності споруд. Проводити ретельну оцінку ризиків, враховуючи екологічні, соціальні та економічні фактори, щоб проактивно реагувати на потенційні виклики.

12. Соціальна та економічна інтеграція. Надавати пріоритет найму місцевих працівників для стимулювання економіки та сприяння розвитку громади. Брати участь або ініціювати проекти з будівництва доступного житла для задоволення суспільних потреб та сприяння соціальній інтеграції.

13. Сертифікація та стандарти. Отримати сертифікат «Лідерство в енергетичному та екологічному проектуванні» (LEED) для проектів, що демонструє прихильність до сталих будівельних практик. Дотримуйтесь відповідних стандартів ISO, таких як ISO 14001 з екологічного менеджменту та ISO 26000 з соціальної відповідальності, щоб продемонструвати відповідність міжнародним нормам.

14. Постійний моніторинг та звітність. Регулярно проводити оцінку впливу на навколишнє середовище для будівельних проектів, забезпечуючи дотримання нормативних вимог та визначаючи сфери для вдосконалення. Надавати прозорі та вичерпні звіти про сталий розвиток зацікавленим сторонам, включаючи клієнтів, інвесторів та громадськість, демонструючи прогрес та досягнення.

15. Державна підтримка та стимули. Виступати за підтримку державної політики, яка стимулює практики сталого будівництва, такі як податкові пільги

або субсидії для екологічно чистих ініціатив. Долучайтеся до урядових програм сталого розвитку та активно сприяйте досягненню національних цілей.

Для досягнення сталого розвитку будівельними компаніями в Україні необхідний цілісний підхід, який враховує екологічні, соціальні та економічні фактори. Впроваджуючи ці заходи, будівельні компанії можуть зробити свій внесок у загальний добробут суспільства, захистити навколишнє середовище та забезпечити довгострокову прибутковість і стійкість у галузі, що постійно розвивається. Впровадження сталих практик не лише відповідає світовим тенденціям, але й позиціонує українські будівельні компанії як відповідальних корпоративних громадян, які прагнуть створити краще та стійкіше майбутнє.

Оцінка ефективності формування сталого розвитку підприємства здійснюється на основі визначення певних показників, що відповідають за стан розвитку в економічній, соціальній, екологічній підсистемах діяльності. Розрахування показників дає можливість виявити поточну ситуацію діяльності та спрогнозувати проблемні аспекти [20, с. 291].

Впровадження сталого розвитку підприємства будівельної галузі можливе за допомогою реалізації планових дій, що сприяють вирішенню завдань та досягненню цілей. Такі дії формують наступні етапи:

- Створення основи сталого розвитку підприємства будівельної галузі.
- Проведення аналізу факторів впливу середовища.
- Оцінка вагомих факторів та порівняння їх з плановими умовами розвитку.
- Діагностика та оцінка стійкості підприємства.
- Формування пропозиції та прийняття рішень щодо удосконалення планування сталого розвитку підприємства будівельної галузі [22, с. 112].

Оцінка ефективності формування сталого розвитку підприємства включає всебічний аналіз ділової активності підприємства. Можна відзначити дві складові комплексу ефективності формування сталого розвитку підприємства:

- результативність управлінської діяльності підприємства;
- характеристики розвитку підприємства в результаті проведення сталого

розвитку (включаючи фінансові, економічні, соціальні, науково-технічні та інші наслідки впровадження та успішної реалізації сталого розвитку підприємства) [5, с. 30].

Для аналізу результативності управлінської діяльності в області реалізації сталого розвитку підприємства будівельної галузі застосовуються наступні методи:

- матриця осередків ефективності, за допомогою якої оцінюється очікуваний і реальний результат від реалізації сталого розвитку підприємства по ряду критеріїв з позицій різних зацікавлених груп осіб;

- аналіз керівництва, що включає оцінку залежності стратегії і планування, залежно моделі менеджменту від типу змін, аналіз ситуативної моделі керівництва, аналіз комбінацій стилів і типів керівництва;

- аналіз персоналу: аналіз змін і опору змінам, аналіз впливу оплати на взаємини в групі, аналіз ставлення до цінностей підприємства, аналіз виконання роботи в залежності від її важливості, аналіз існуючих формальних систем критерію якості роботи і їх планування, аналіз продуктивності [14].

Дані способи аналізу застосовні переважно в області оцінки якісного складу апарату планування, а також виявлення проблем на ділянці планування, пов'язаних з передачею завдань персоналу і функціонування окремих груп працівників і їх взаємодії. Однак моделі не враховують якість зайнятих в організації працівників, їх кваліфікацію та трудовий потенціал, внаслідок чого результати оцінки ефективності реалізації сталого розвитку підприємства можна вважати недостатньо точними і повними. Особливої важливості набуває розроблення методичного підходу до формування сталого розвитку підприємства. Процес формування сталого розвитку підприємства має бути цілісним та системним, що дозволить реалізовувати ефект синергії, та складається з таких етапів, як:

- Діагностика поточного стану розвитку підприємства.
- Визначення місії розвитку підприємства. Місія повинна узгоджувати такі складники, як: зростання економічного потенціалу, забезпечення якісних

засад соціального складника, збереження природного середовища.

- Розроблення сценаріїв досягнення складників місії: цілей економічного, соціального та екологічного розвитку.

- Моделювання розвитку підприємства, яке полягає в розрахунку прогнозних показників реалізації сценаріїв розвитку та порівнянні їх із цільовими.

- Вибір найбільш ефективного напрямку розвитку економічної, екологічної та соціальної складових підсистем підприємства.

- Вибір інструментів стимулювання сталого розвитку.

- Реалізація та контроль ефективності формування сталого розвитку підприємства [26, с. 251].

Під ефективністю реалізації сталого розвитку підприємства доцільно розуміти співвідношення корисного результату використання механізму вирішення поставлених стратегічних завдань до витрат на його формування і функціонування. На нашу думку, процес реалізації сталого розвитку підприємства і його оцінку слід вважати ключовим фактором для успішності розвитку підприємства [33, с. 205].

З точки зору організаційного підходу механізм реалізації сталого розвитку підприємства визначається як сукупність елементів і підрозділів організації, що беруть участь в реалізації сталого розвитку підприємства будівельної галузі. Якщо взяти до уваги твердження А. Томпсона та А. Стрікланд про те, що в реалізації сталого розвитку підприємства повинні бути задіяні всі без винятку члени організації і, отже, всі її підрозділи, то тоді механізм реалізації сталого розвитку підприємства будівельної галузі полягає у організаційну структуру підприємства. При цьому підході оцінка ефективності механізму реалізації сталого розвитку підприємства складається з наступних чотирьох компонентів: експертний аналіз організаційної структури; аналіз ефективності організаційної структури; аналіз взаємодії підрозділів; системно-функціональний аналіз [12, с. 186].

Якісний аналіз (або експертний аналіз) організаційної структури

найчастіше проводиться незалежними (консалтинговими) організаціями, за результатами якого експерти надають перелік рекомендацій щодо коригування організаційної структури та її функціонування для вирішення виявлених проблем [35, с. 103]. Крім якісного аналізу, застосовується кількісний аналіз ефективності реалізації сталого розвитку підприємства. Аналіз ефективності організаційної структури проводиться за трьома основними напрямками, які оцінюватимуть кінцевий результат діяльності підприємства, власне організацію процесу планування, а також раціональність організаційної структури і її техніко-організаційний рівень. Перша категорія – аналіз кінцевого результату діяльності організації – передбачає оцінку обсягів і якості продукції, що виробляється, одержуваного прибутку, динаміку рентабельності, продуктивності і витрат. Другий напрямок оцінює гнучкість, результативність, економічність, адаптивність, надійність системи планування. Кожен з цих параметрів є істотним для ефективного функціонування системи планування і, як наслідок, результативності функціонування організації в цілому. Також істотним параметром в цій категорії визнається показник продуктивності, тобто кількість виробленої продукції в ставленні до одного працівнику апарату планування. Даний показник не можна вважати досить точним і об'єктивним зважаючи непрямого відношення до оцінки ефективності реалізації сталого розвитку підприємства будівельної галузі. Аналіз взаємодії підрозділів в значній ступеня є підкатегорією експертного аналізу, але спрямований на виявлення позитивного або негативного ефекту від взаємодії різних підрозділів підприємства для вирішення поставлених завдань [7, с. 93].

Таким чином, у сучасних умовах оцінка ефективності реалізації сталого розвитку підприємства здійснюється по істотно спрощеною схемою, керівництво підприємства отримує неповні відомості про ефективність використовуваних систем реалізації сталого розвитку підприємства, що може бути прямою загрозою функціонуванню підприємств в умовах крайньої необхідності продуманого, ефективного інноваційного розвитку промисловості. Визначальну роль у вирішенні даної проблеми можуть зіграти розробки, що

відповідають умовам сучасних реалій загального економічного простору і структурної трансформації світової господарської системи в процесі переходу до нового технологічного укладу.

Висновки до розділу 1

У цьому розділі ми заглибилися в основні принципи сталого розвитку в будівельній галузі. Було сформульовано суть та основні цілі сталого розвитку для будівельних компаній, що створило підґрунтя для більш детального дослідження. Ми розглянули складний взаємозв'язок між економічною життєздатністю, екологічною відповідальністю та соціальним впливом, який визначає сталий розвиток у будівництві.

Суть сталого розвитку в будівництві постала як стратегічний імператив, що виходить за рамки простого дотримання вимог і втілює в собі трансформаційні явища. Стало очевидним, що сталий розвиток - це не єдине прагнення, а багатогранне зобов'язання, що охоплює етичні міркування, оптимізацію ресурсів і суспільний добробут.

Крім того, ми проаналізували компоненти та заходи, необхідні для забезпечення сталого розвитку будівельних компаній. Це включало комплексний аналіз найкращих практик, інновацій та стратегічних заходів, які сприяють розвитку галузі в напрямку більш сталого майбутнього. Компоненти варіювалися від екологічно ефективних технологій та принципів циркулярної економіки до залучення зацікавлених сторін та дотримання нормативних вимог.

Завершуючи розділ, ми дійшли висновку, що сталий розвиток - це не статична мета, а динамічний процес постійного вдосконалення. Отримані знання закладають основу для наступних розділів, де висвітлені тут принципи будуть застосовані та оцінені в контексті ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXXXX», пропонуючи практичний погляд на складний шлях до сталого розвитку в будівельній галузі.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX»

2.1. Огляд ініціатив підприємства у сфері сталого розвитку

Об'єктом кваліфікаційної роботи є ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX», зареєстроване 10.08.1995 за юридичною адресою Україна у місті Київ, за адресою: вул. Михайла Омеляновича-Павленка. Розмір статутного капіталу складає 16534620,00 грн. (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Економічне досьє підприємства ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX»

1. Повне найменування
Приватне акціонерне товариство «Холдингова компанія «XXXXXXXXXXXXXX»
2. Серія і номер свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи 1070120000000018
3. Дата проведення державної реєстрації – 11.08.1995
4. Територія (область) м. Київ
5. Статутний капітал (грн) 16534620
6. Відсоток акцій у статутному капіталі, що належить державі – 0
7. Відсоток акцій, що передано до статутного капіталу державного АТ або ХК – 0
8. Середня кількість працівників (осіб) – 693
9. Основні види діяльності за КВЕД
41.10 Організація будівництва будівель
41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель
68.10 Купівля продаж власного нерухомого майна
10. Органи управління підприємства
Вищий орган управління – Загальні збори акціонерів; Наглядова рада; Правління – виконавчий орган
11. Банк, що обслуговує емітента: АБ «Укргазбанк»
2) МФО банку 320478
3) поточний рахунок 26007148319

Джерело: дані ЄДР.

До складу Наглядової ради входять три представника територіальної громади міста Києва: Голова – Слончак В.В.; члени: Гудзь А.А., Спасибко О.В. Головою правління – президентом є Кушнір І.М., головний бухгалтер – Шевчук С.А. Підприємство має відповідні ліцензії (табл. 2.2).

ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX» має ліцензію на здійснення господарської діяльності, пов'язана із створенням об'єктів архітектури, видану Державною архітектурно-будівельною інспекцією України 31.07.2018, яку воно має намір

продовжувати.

Таблиця 2.2

Ліцензії ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX»

Вид діяльності	Номер ліцензії (дозволу)	Дата видачі	Державний орган, що видав	Дата закінчення дії ліцензії (дозволу)
Господарська діяльність, пов'язана із створенням об'єктів архітектури (за переліком робіт згідно з додатком)	АЕ № 262471	31.07.2018	Державна архітектурно-будівельна інспекція України	26.07.2023

Джерело: дані звіту про корпоративне управління.

ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» має ліцензію на здійснення господарської діяльності, пов'язана із створенням об'єктів архітектури, видану Державною архітектурно-будівельною інспекцією України 31.07.2018, яку воно має намір продовжувати.

Стратегічним акціонером ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» є Київська міська громада, якій належить 80% (52910760 шт. простих акцій). Товариства, ідентифікаційний код юридичної особи засновника – 99999999, місцезнаходження – 01044 Україна Шевченківський місто Київ Хрещатик, 36. Підприємством емітовані тільки у

Місія ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» – забезпечення максимальної доступності житла найширшому колу споживачів міста Києва. Стратегічними завданнями є:

- збільшення обсягів житлового будівництва.
- розширення асортименту продаж на первинному ринку нерухомості;
- освоєння нових сегментів ринку нерухомості;
- формування конкурентоздатного девелоперського портфелю об'єктів;
- підвищення якості будівництва і впровадження сучасних технологій будівництва;
- сприяння розвитку будівельної галузі.

До складу ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» входять:

1. ДП «Київтранспарксервіс 1», метою якого є діяльність щодо

експлуатації, утримання та обслуговування багатоповерхових гаражів, автостоянок, паркінгів; здійснення виробничо-господарської, комерційної та іншої діяльності у м. Києві.

2. ВП Готель «Оберіг», метою якого є надання громадянам України, іноземним громадянам та особам без громадянства послуг з проживання в гуртожитках м. Києва та надання послуг з організації оздоровлення та відпочинку населення на Базі відпочинку в селищі Набережне Одеської області. На балансі та в обслуговуванні ВП Готель «Оберіг» знаходиться три гуртожитки за адресами: м. Київ, вул. Сальського, 29, вул. Вишгородська, 23 та проспект Л. Курбаса, 10В.

3. ДП «Медичне науково-практичне об'єднання «Медбуд» є закладом з охорони здоров'я і має за мету надання широкого спектру медичних послуг (профілактичних, лікувальних заходів на основі професійної діяльності працівників)..

Середньооблікова чисельність штатних працівників ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на початок 2022 року становила 349 осіб (у т.ч. 12 з них працюють не повний робочий день), середньооблікова чисельність працівників Групи – 669 осіб. Облікова чисельність штатних працівників, прийнятих на умовах неповного робочого дня (тижня) ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» становить 12 осіб. Фонд оплати праці штатних працівників ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» у звітному періоді становив 25 947,2 тис. грн. У порівнянні із попереднім періодом у звітному періоді фонд оплати праці штатних працівників ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» збільшився на 1 955,0 тис. грн. Кадрова програма в емітента відсутня, однак зрозуміло, що висококваліфікований персонал - це запорука успіху будь-якого підприємства. Тому ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» зацікавлене у підвищенні кваліфікації своїх працівників. Багато представників Компанії у 2020 році пройшли навчання, підвищення кваліфікації та відвідали семінари й тренінги. Напрямки навчання відповідають основним напрямкам діяльності структурних підрозділів Компанії. Це опанування новел у будівельному законодавстві, бухгалтерському

та кадровому обліку. Представники ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» також брали участь у всеукраїнському семінарі на тему: «Нові зміни в будівельному законодавстві 2021 року», «Будівництво об'єктів нерухомості: виклики часу», підвищення кваліфікації за напрямом професійної атестації інженерів технічного нагляду тощо. ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» працює прибутково (табл. 2.3), але у 2022 році сума чистого прибутку скоротилася з 98803 тис. грн. до 71231 тис. грн., або на -27572 тис. грн. (на -27,91%). Аналіз роздрібного ринку будівельних матеріалів наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз обсягу ринку будівельних матеріалів в Україні

Продукція	Обсяг			Приріст, % 2021 р. до 2020 р.
	2020	2021	2022	
Суміш для фасадної теплоізоляції, тис. т	261,9	38,5	37	-3,90
Плиткові клеї, тис. т	489,8	69,9	68,2	-2,40
Інші суміші, тис. т	496,8	75,7	74,8	-1,20
Бетонові суміші, тис. т	671,1	141,5	140,4	-1
Бетонні розчини, тис. т	16551,5	3164,4	3107,4	-2
Цегла будівельна, тис. м ³	1745	265,8	226,2	-15
Бетонокартон, млн. м ²	51,2	15,1	12,3	-18

Джерело: складено автором на основі [17].

Пандемія коронавірусу та економічна криза безумовно мають значний вплив на ринок. Постійне зниження доходів населення спричиняє зменшення попиту на вироби з бетону та його витіснення в більш доступні сегменти, в умовах різкого зростання курсів іноземних валют 2020 року відбулося значне суттєве зниження попиту на ринку. За даними таблиці 2.3 можна сказати, що роздрібний товарообіг в Україні є досить нестабільним. Кількість реалізованих виробів з бетону має тенденцію до зниження, однак, за обсягом реалізації виробів з бетону та цегли будівельної спостерігається стрімке зниження обсягу продаж. На нашу думку, причинами цього зниження є зниження кількості українських підприємств, які виготовляють ці товари (рис. 2.1.)

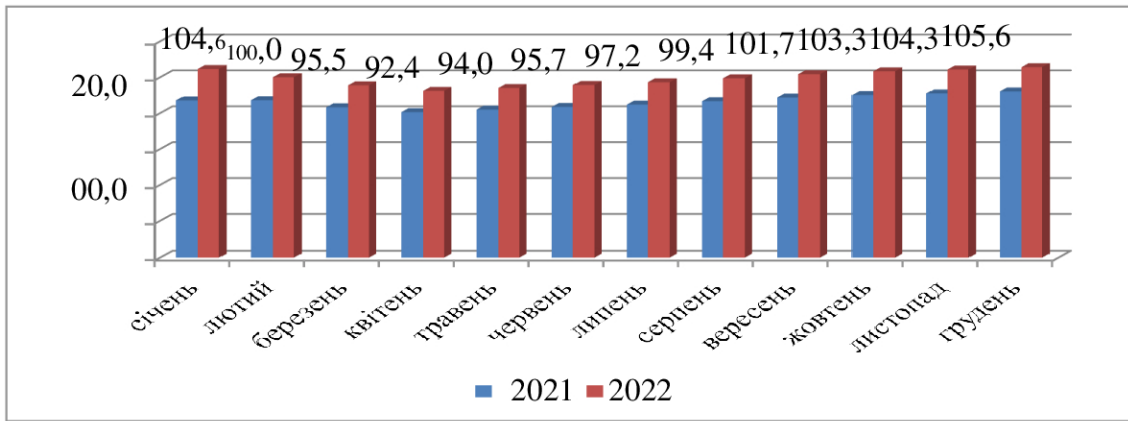

Рис. 2.1. Індеси будівельної продукції у % до відповідного періоду попереднього року, наростаючим підсумком

Джерело: складено автором на основі [17].

Структура обсягу ринку будівельних матеріалів в Україні представлена на рис. 2.2.

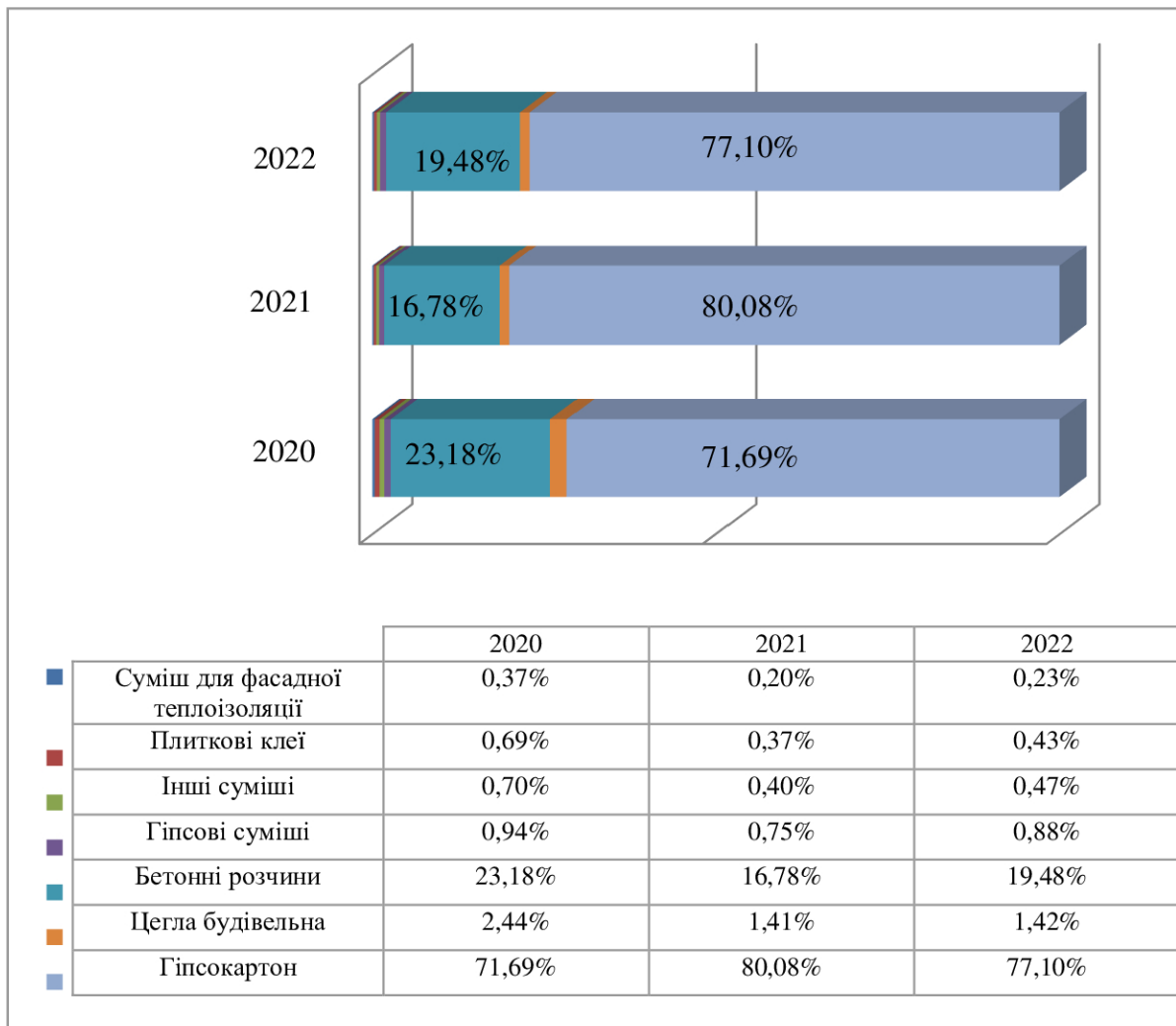

Рис. 2.2. Структура обсягу ринку будівельних матеріалів в Україні (%)

Джерело: складено автором на основі [17].

Упродовж 2020-2022 рр. на ринку будівельних матеріал переважає збут таких товарів як: суміш для фасадної теплоізоляції, плиткові клеї, інші суміші, бетонові суміші, бетонні розчини, цегла будівельна, бетонокартон. Будівельний ринок України очікує збільшення продаж, за рахунок введення в дію державної програми іпотечного кредитування [16, с. 59].

Отже, упродовж 2020-2022 рр. найбільшу частку у структурі збуту будівельних матеріалів займає бетонокартон – 71,69% у 2019 р., 80,08% у 2020 р. та 77,10% у 2021 р.

Таблиця 2.4

Динаміка фінансових результатів ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», тис. грн

Стаття	2021	2022	Абс. приріст	Темп приросту, %
Чистий дохід від реалізації робіт	2967128	3125808	158680	5,35
Собівартість реалізованих робіт	-2684452	-2857359	-172907	6,44
Валовий: прибуток	282676	268449	-14227	-5,03
Інші операційні доходи	95669	61264	-34405	-35,96
Адміністративні витрати	-108241	-108412	-171	0,16
Витрати на збут	-55268	-67687	-12419	22,47
Інші операційні витрати	-95633	-69867	25766	-26,94
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	119203	83747	-35456	-29,74
Дохід від участі в капіталі	90	240	150	166,67
Інші фінансові доходи	217	545	328	151,15
Інші доходи	137	72	-65	-47,45
Інші витрати	0	-2439	-2439	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	119647	82165	-37482	-31,33
Витрати з податку на прибуток	-20844	-10934	9910	-47,54
Чистий фінансовий результат: прибуток	98803	71231	-27572	-27,91

Джерело: власні розрахунки.

За простими акціями сума виплачених дивідендів у 2022 році становить 33346831.21 грн. (табл. 2.5).

Протягом 2021-2022 років вартість нарахованих дивідендів зросла на 3124750 грн., або на 9,82%, а виплачених – на 2272553,22 грн. (на 7,31%). Нараховані дивіденди на одну акцію зросли з 0,48 грн. до 0,52 грн., або на 0,04 грн. (на 8,33%). Таким чином, ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» має достатню інвестиційну привабливість для інвесторів.

Інформація про дивіденди ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX»

Показник	2021	2022	Абс. приріст	Темп росту, %
Сума нарахованих дивідендів, грн.	31835000	34959750	3124750	9,82
Нарахування дивідендів на одну акцію, грн.	0,48	0,52	0,04	8,33
Сума виплачених дивідендів, грн.	31074277,99	33346831,21	2272553,22	7,31

Джерело: власні розрахунки.

2.2. Аналіз формування сталого капіталу підприємства

Організаційна структура управління підприємством є засобом сприяння досягнення менеджерами своїх цілей. Діяльністю ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX» управляє його засновник – президент (рис. 2.6).

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ПРАТ «ХК «КИЇВМІСЬКБУД»

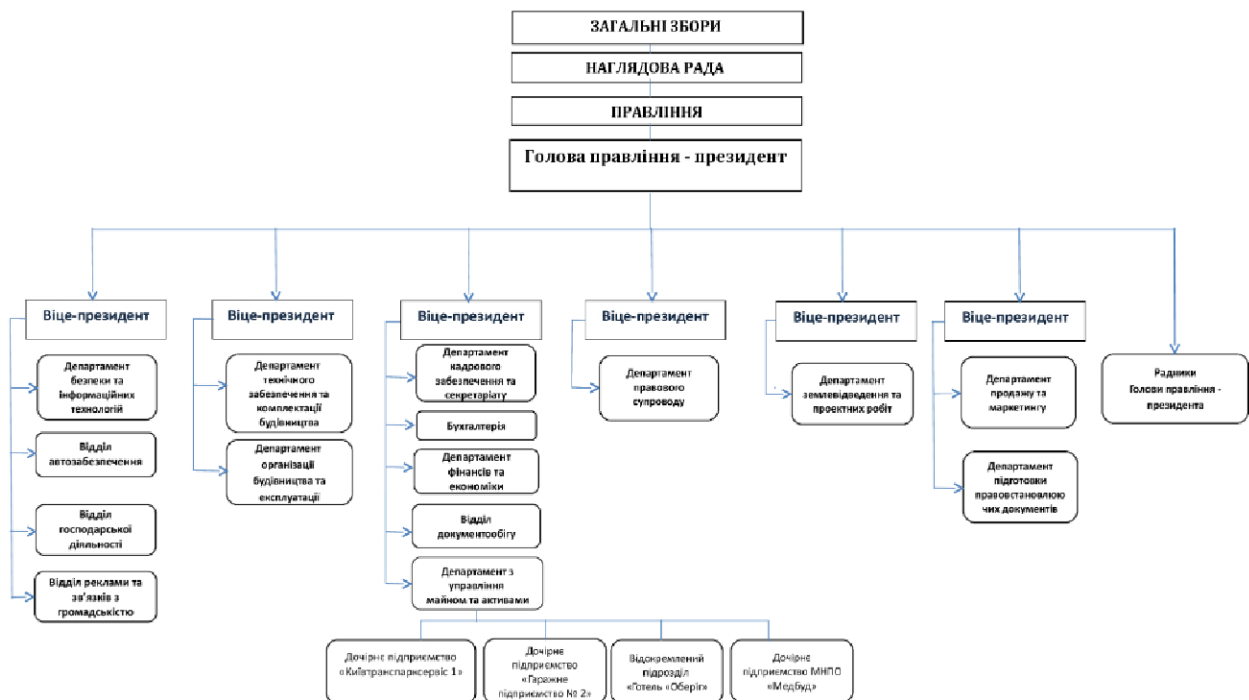

Рис. 2.6. Організаційна структура ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX»

Джерело: складено за даними підприємства.

Використовуючи дані фінансової звітності підприємства (додатки А-Б), проаналізуємо основні техніко-економічні показники ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX» представлені в табл. 2.6.

Основні техніко-економічні показники ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

№ п/п	Показники	Одиниця виміру	Рік			Темпи зростання, %	
			2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн	638863	581386	811393	-9,00	39,56
2	Середньооблікова чисельність	осіб	470	472	475	0,43	0,64
3	Чистий дохід на 1 особу	грн / особу	1359,28	1231,75	1708,20	-9,38	38,68
4	Фонд заробітної плати	тис. грн	100480	99343	119839	-1,13	20,63
5	Середньорічна заробітна плата	грн / особу	17815,60	17539,37	21024,39	-1,55	19,87
6	Повна собівартість реалізованої продукції	тис. грн	596845	548076	746139	-8,17	36,14
7	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	тис. грн	0,93	0,94	0,92	0,91	-2,45
8	Прибуток (фінансовий результат) від реалізації продукції	тис. грн	71781	66829	95130	-6,90	42,35
9	Чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)	тис. грн	58420	54486	77734	-6,73	42,67
10	Рентабельність (збитковість)	%	11,47	11,70	11,83	-	-
11	Середньорічна вартість основних фондів	тис. грн	127106	130873	149004	2,96	13,85
12	Фондовіддача	грн	502,62	444,24	544,54	-11,62	22,58

Джерело: власні розрахунки.

Отже, упродовж 2020-2021 рр. чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» збільшився на 39,56%.

Також спостерігаємо зростання середньооблікової чисельності підприємства на 0,64% за 2020-2021 рр., що вплинуло на зростання чистого доходу на 1 особу на 38,68%. Упродовж 2020-2021 рр. фонд заробітної плати у ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» зріс на 20,63%, що сприяло зростанню середньорічної заробітної плати на 19,87%. Повна собівартість реалізованої продукції в ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» за 2020-2021 рр. зросла на 36,14%, витрати на 1 грн. реалізованої продукції скоротилися на 2,45%. Прибуток (фінансовий результат) від реалізації продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» за 2020-2021 рр. збільшився на 42,35%, чистий фінансовий результат

(прибуток/збиток) за 2020-2021 рр. зріс на 42,67%. Рентабельність ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» упродовж досліджуваного періоду мала позитивне значення, що пов'язано із прибутковою діяльністю підприємства. Середньорічна вартість основних фондів ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» за 2020-2021 рр. зросла на 13,85%, що позитивно позначилося на зростанню фондівіддачі на 22,58%.

Склад і структура працюючих на ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Склад і структура працюючих на ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	Чисельність, осіб			Структура кадрів, %		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Середньооблікова чисельність працюючих працівників облікового складу:	470	472	475	100,00	100,00	100,00
з них працівники основної діяльності в тому числі:	367	378	390	78,00	80,00	82,00
Робітники	212	222	242	45,00	47,00	51,00
Керівники	52	61	57	11,00	13,00	12,00
Фахівці	127	118	138	27,00	25,00	29,00
Службовці	80	71	38	17,00	15,00	8,00

Джерело: власні розрахунки.

Середньооблікова чисельність працюючих ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» упродовж 2019-2021 рр. зросла. У структурі персоналу ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» найбільша частка належить робітникам (45% у 2019 р., 47% у 2020 р. та 51% у 2021 р.). Рух робочої сили представлено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Динаміка руху робочої сили ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	Рік			Темпи зростання, %
	2019	2020	2021	
1 Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	470	472	475	1,06
2 Кількість прийнятих на роботу, осіб	5	2	3	-40,00
3 Кількість звільнених з роботи, осіб	3	1	2	-33,33
4 Кількість звільнених за власним бажанням та за порушення трудової дисципліни, осіб	3	1	2	-33,33
5 Коефіцієнт обороту по прийому	0,011	0,004	0,006	-40,63
6 Коефіцієнт обороту по вибуттю	0,006	0,002	0,004	-34,04
7 Коефіцієнт плинності кадрів	0,009	0,003	0,005	-38,16

Джерело: власні розрахунки.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. відбулося збільшення середньооблікової чисельності персоналу в ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на 1,06%. Коефіцієнт обороту по прийому в ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» скоротився на 40,63%, що пов'язано із зменшенням чисельності прийнятих на роботу працівників. У 2021р., порівняно з 2019 р., спостерігаємо скорочення коефіцієнта обороту по вибуттю в ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на 34,04%.

Використання трудових ресурсів підприємств ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлено у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Використання трудових ресурсів підприємства ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	2020	2021		Відхилення (+, -)	
		план	факт	від мин. року	від плану
1 Середньооблікова чисельність робітників, осіб	472	474	475	3	1
2 Відпрацьовано за рік одним робітником:					
днів	118000	118500	118750	750	250
годин	944000	948000	950000	6000	2000
3 Середня тривалість робочого дня, год.	8	8	8	0	0
4 Відпрацьовано людино-годин за рік:					
в тому числі:	445568000	449352000	451250000	5682000	1898000
позаурочно	347543040	359481600	370025000	22481960	10543400

Джерело: власні розрахунки.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. відбулося зростання відпрацьованого часу за рік одним робітником, також спостерігаємо збільшення відпрацьованих людино-годин за рік, що відбулося за рахунок збільшення середньооблікової чисельності робітників у ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Динаміка ефективності праці ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлена в табл. 2.10.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. чистий дохід від реалізації продукції в ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» зріс на 27,01%. Також спостерігаємо збільшення середньооблікової чисельності персоналу на 0,64%. Питома вага робітників в загальній чисельності персоналу становила 44,81% у 2019 р., 46,80% у 2020 р. та 51,00% у 2021 р. Середньоденний виробіток робітника зріс на 10,88%, що свідчить про зростання мотивації праці персоналу на підприємстві.

Таблиця 2.10

Динаміка ефективності праці ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX»

Показник	Рік			Відх. 2021 / 2019 р., %
	2019	2020	2021	
1. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	638863	581386	811393	27,01
2. Середньооблікова чисельність персоналу, осіб	472	474	475	0,64
в тому числі робітників	212	222	242	14,54
3. Питома вага робітників в загальній чисельності персоналу, %	44,81	46,80	51,00	13,82
4. Відпрацьовано днів одним робітником за рік, дні	118000	118500	118750	0,64
5. Середня тривалість робочого дня, год.	8	8	8	0,00
6. Загальна кількість відпрацьованого часу за рік робітниками:				
- людино-днів	55696000	56169000	56406250	1,28
- людино-годин	445568000	449352000	451250000	1,28
7. Середньорічний дохід на 1 особу, тис. грн				
- одного працюючого	1353,52	1226,55	1708,20	26,20
- одного робітника	3020,63	2620,74	3349,40	10,88
8. Середньоденний виробіток робітника, грн	251,72	218,40	279,12	10,88

Джерело: власні розрахунки

Аналіз фонду оплати праці ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Аналіз фонду оплати праці ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX»

Показник	Од. вим.	Рік			Темпи зростання, %
		2019	2020	2021	
1. Загальний фонд заробітної плати	тис. грн	100480	99343	119839	19,27
1.1. Фонд заробітної плати робітників	тис. грн	45216	46691,2	61117,9	35,17
1.2. Фонд заробітної плати інших категорій персоналу	тис. грн	55264	52651,8	58721,1	6,26
2. Середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу,	осіб	470	472	475	1,06
з них робітників	осіб	212	222	242	14,54
3. Середньорічна заробітна плата:					
- одного працівника	грн/ особу	213,79	210,47	252,29	18,01
- одного робітника	грн/ особу	213,79	210,47	252,29	18,01

Джерело: власні розрахунки

Так, упродовж 2019-2021 рр. загальний фонд заробітної плати

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» зріс на 19,27%. Також спостерігаємо збільшення фонду заробітної плати робітників на 35,17% та збільшення фонду заробітної плати інших категорій персоналу на 6,26%. Середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу за 2019-2021 рр. зросла на 1,06%. Середньорічна заробітна плата одного працівника ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» за 2019-2021 рр. зросла на 18,01%, що свідчить про підвищення мотивації персоналу на підприємстві.

Аналіз структури фонду оплати праці і фонду споживання персоналу ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Таблиця 2.12

Аналіз структури фонду оплати праці і фонду споживання персоналу

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	Сума, тис. грн			Структура, %		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1. Фонд оплати праці персоналу:	100480	99343	119839	63,23	64,58	60,66
- робітників	45216	46691,21	61117,9	28,46	30,35	30,93
- керівників, службовців, фахівців	55264	52651,79	58721,1	34,78	34,23	29,72
2. Виплати за рахунок чистого прибутку в т.ч. матеріальна допомога	58420	54486	77734	36,77	35,42	39,34
3. Загальні кошти, направлені на споживання	158900	153829	197573	100	100	100

Джерело: власні розрахунки

Отже, упродовж 2019-2021 рр. у фонді оплати праці ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» найбільша частка припадає на оплату праці керівників, службовців, фахівців (34,78% у 2019 р., 34,23% у 2020 р. та 29,72% у 2021 р.).

Динаміка фактично випущеної продукції по асортименту ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлена в табл. 2.13.

Отже, упродовж 2020-2021 рр. відбулося збільшення обсягів фактично випущеної продукції по асортименту ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» по всіх товарних позиціях підприємства: плити перекриття; перемички; плити стрічкових фундаментів; палі забивні; блоки бетонні; прогони; сходові системи; елементи огорожі.

Таблиця 2.13

Динаміка фактично випущеної продукції по асортименту

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Найменування видів продукції	Вартість фактично випущеної продукції у діючих оптових цінах, тис. грн			Темпи зростання, %	
	2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020
Плити перекриття	89313,0	80870,8	110917,4	-9,45	37,15
Перемички	84649,3	77266,2	106373,6	-8,72	37,67
Плити стрічкових фундаментів	79921,8	72498,8	105318,8	-9,29	45,27
Палі забивні	70402,7	70405,8	102641,2	0,00	45,79
Блоки бетонні	67336,2	59999,0	89415,5	-10,90	49,03
Прогони	49831,3	43429,5	65073,7	-12,85	49,84
Сходові системи	34562,5	29127,4	40407,4	-15,73	38,73
Елементи огорожі	32070,9	27848,4	37729,8	-13,17	35,48
Вироби для доріг	31815,4	27034,4	36837,2	-15,03	36,26
Плити/балки лоджій та балконів	29259,9	24476,4	33348,3	-16,35	36,25

Джерело: власні розрахунки

Структура випущеної продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлена у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Структура випущеної продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Найменування видів продукції	Структура випущеної продукції, %			Відхилення, %	
	2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020
Плити перекриття	13,98%	13,91%	13,67%	-0,07%	-0,24%
Перемички	13,25%	13,29%	13,11%	0,04%	-0,18%
Плити стрічкових фундаментів	12,51%	12,47%	12,98%	-0,04%	0,51%
Палі забивні	11,02%	12,11%	12,65%	1,09%	0,54%
Блоки бетонні	10,54%	10,32%	11,02%	-0,22%	0,70%
Прогони	7,80%	7,47%	8,02%	-0,33%	0,55%
Сходові системи	5,41%	5,01%	4,98%	-0,40%	-0,03%
Елементи огорожі	5,02%	4,79%	4,65%	-0,23%	-0,14%
Вироби для доріг	4,98%	4,65%	4,54%	-0,33%	-0,11%
Плити/балки лоджій та балконів	4,58%	4,21%	4,11%	-0,37%	-0,10%
Інженерні мережі	4,23%	3,29%	3,87%	-0,94%	0,58%

Джерело: власні розрахунки.

Отже, у структурі випущеної продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» найбільша частка припадає на плити перекриття (13,98% у 2019 р., 13,91% у 2020 р. та 13,67% у 2021 р.) та перемички 13,25% у 2019 р., 13,29% у 2020 р.

Динаміка товарної продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлена в табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Динаміка товарної продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	Роки			Темпи зростання, %	
	2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020
Фактичні обсяги виробництва продукції (робіт, послуг), тис. грн	638863	581386	811393	-9,00	39,56

Джерело: власні розрахунки.

Отже, упродовж 2019-2020 рр. відбулося скорочення обсягу товарної продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на 9,00%, але за 2020-2021 рр. відбулося зростання обсягу товарної продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на 39,56%.

Динаміка асортименту виготовленої продукції (в натуральних одиницях) ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлена в табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Асортимент виготовленої продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» (тис.м³)

Найменування видів продукції	Рік			Відх. 2021/2019 рр.	
	2019	2020	2021	Абс. відх.	Відн. відх., %
Плити перекриття	893,13	808,71	1109,17	216,04	24,19
Перемички	846,49	772,66	1063,74	217,24	25,66
Плити стрічкових фундаментів	799,22	724,99	1053,19	253,97	31,78
Палі забивні	704,03	704,06	1026,41	322,39	45,79
Блоки бетонні	673,36	599,99	894,16	220,79	32,79
Прогони	498,31	434,30	650,74	152,42	30,59
Сходові системи	345,63	291,27	404,07	58,45	16,91
Елементи огорожі	320,71	278,48	377,30	56,59	17,64
Вироби для доріг	318,15	270,34	368,37	50,22	15,78
Плити/балки лоджій та балконів	292,60	244,76	333,48	40,88	13,97
Інженерні мережі	270,24	191,28	314,01	43,77	16,20
Опорні плити	256,18	208,14	296,16	39,97	15,60
Садові елементи	170,58	284,88	223,13	52,56	30,81

Джерело: власні розрахунки.

Отже, упродовж 2020-2021 рр. відбулося збільшення обсягів виготовленої продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» по всіх товарних позиціях підприємства: плити перекриття; перемички; плити стрічкових фундаментів; палі забивні; блоки бетонні; прогони; сходові системи; елементи огорожі; вироби для доріг; плити/балки лоджій та балконів; інженерні мережі; опорні

плити та садові елементи.

Структура основних виробничих фондів основного виду діяльності ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Структура основних виробничих фондів основного виду діяльності
ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	На кін. року, тис. грн			Структура ОФ, %		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Основні фонди, всього	127106	134640	163368	100	100	100
1. Будівлі, споруди та передавальні пристрої	59739,8	65973,6	83317,7	47	49	51
2. Автомобільний транспорт, меблі, прилади та інструменти	49571,3	51163,2	60446,2	39	38	37
3. Інші основні фонди з них – машини та обладнання	17794,8	17503,2	19604,2	14	13	12

Джерело: власні розрахунки.

Так, у структурі основних виробничих фондів основного виду діяльності ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» найбільша частка припадає на будівлі, споруди та передавальні пристрої (47% у 2019 р., 49% у 2020 р. та 51% у 2021 р.).

Показники використання основних виробничих фондів ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Показники використання ОВФ ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показники	Рік			Відхилення	
	2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020
1. Вартість товарної продукції, тис. грн	638863	581386	811393	-57477	230007
2. Середньорічна вартість ОВФ, тис. грн	127106	130873	149004	3767	18131
3. Вартість устаткування, тис. грн	59739,8	65973,6	83317,7	6233,8	17344,1
4. Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток /збиток), тис. грн	73303	68045	95963	-5258	27918
5. Фондовіддача, грн	502,62	444,24	544,54	-58,39	100,31
6. Фондомісткість, грн	0,20	0,23	0,18	0,03	-0,04
7. Фондоозброєність, грн/особу	269,29	276,10	313,69	6,81	37,59
8. Технічна озброєність праці, грн/особу	126,57	139,18	175,41	12,62	36,22
9. Рентабельність виробництва, %	11,47	11,70	11,83	0,23	0,12

Джерело: власні розрахунки.

Отже, за 2020-2021 рр. вартість товарної продукції у ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» зросла на 230007 тис. грн. Середньорічна вартість основних виробничих фондів за 2020-2021 рр. зросла на 18131 тис. грн.

Вартість устаткування за 2020-2021 рр. зросла на 18131 тис. грн. Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток /збиток) за 2020-2021 рр. зріс на 27918 тис. грн. Фондовіддача ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» за 2020-2021 рр. зросла на 100,31 грн. Фондомісткість за 2020-2021 рр. скоротилася на 0,04 грн. Фондоозброєність зросла на 37,59 грн/особу за 2020-2021 рр. Технічна озброєність праці за 2020-2021 рр. збільшилася на 36,22 грн/особу. Рентабельність виробництва упродовж 2020-2021 рр. зросла на 0,12%.

Забезпечення потреби матеріальних ресурсів договорами ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» та фактичне їх виконання за 2021 рік представлено в табл. 2.19.

Таблиця 2.19

Забезпечення потреби матеріальних ресурсів договорами
ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» та фактичне їх виконання за 2021 рік

Вид матеріалу	Планова потреба, натуральні одиниці, тис. м3	Джерела покриття потреби, натуральні одиниці		Укладено договорів, натуральні одиниці	Забезпечення потреби договорами, %	Надійшло від постачальників, натуральні одиниці	Виконання договорів, %
		внутрішні	зовнішні				
Будівельні матеріали	32070,9	24053,18	8017,73	15	33,33	15,00	75,00
Бетон	31815,4	23861,55	7953,85	17	0,33	17,00	75,00

Джерело: власні розрахунки.

Характеристика норм витрат матеріальних ресурсів по основним видам продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.20.

Таблиця 2.20

Характеристика норм витрат матеріальних ресурсів по основним видам
продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Найменування матеріальних ресурсів	Норма витрат, натуральні одиниці		Відхилення
	2020	2021	
Паливо	799,22	724,99	-74,23
Енергія	704,03	704,06	0,03

Джерело: власні розрахунки.

Динаміка питомої ваги матеріальних витрат в собівартості продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.21.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. відбулося скорочення питомої ваги матеріальних витрат в собівартості продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на 1,07%, що відбулося у зв'язку із зростанням матеріальних затрат підприємства на 25,65%.

Таблиця 2.21

Динаміка питомої ваги матеріальних витрат в собівартості продукції
ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	Рік			Темпи зрост., %
	2019	2020	2021	
1. Матеріальні затрати, тис. грн	428186	365672	538023	25,65
2. Витрати на виробництво реалізованої продукції (робіт, послуг), тис. грн	638863	581386	811393	27,01
3. Питома вага матеріальних затрат до виробничої собівартості продукції, %	67,02	62,90	66,31	-1,07

Джерело: власні розрахунки.

Динаміка питомої ваги матеріальних витрат в операційних витратах ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.22.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. відбулося зростання питомої ваги матеріальних витрат в операційних витратах ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на 0,87%, що відбулося у зв'язку із збільшенням матеріальних затрат підприємства.

Таблиця 2.22

Динаміка питомої ваги матеріальних витрат в операційних витратах
ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	Рік			Темпи зрост., %
	2019	2020	2021	
1. Матеріальні затрати, тис. грн	428186	365672	538023	25,65
2. Операційні витрати (разом), тис. грн	569161	506083	708968	24,56
3. Питома вага матеріальних затрат в сукупних операційних витратах, %	75,23	72,26	75,89	0,87

Джерело: власні розрахунки.

Динаміка матеріаловіддачі та матеріаломісткості ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» за 2019-2021 роки представлено в табл. 2.23.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. відбулося зростання матеріаловіддачі ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» на 1,08 грн та скорочення матеріаломісткості ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX», що свідчить про режим заощадження матеріальних витрат.

Таблиця 2.23

Динаміка матеріаловіддачі та матеріаломісткості ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» за 2019-2021 роки

Показник	Рік			Темпи зростання, %
	2019	2020	2021	
1. Вартість товарної продукції, тис. грн	638863	581386	811393	27,01
2. Матеріальні затрати, тис. грн	428186	365672	538023	25,65
3. Матеріаловіддача, грн	1,49	1,59	1,51	1,08
4. Матеріаломісткість, грн	0,67	0,63	0,66	-1,07

Джерело: власні розрахунки.

Аналіз складу та структури операційних витрат ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.24.

Таблиця 2.24

Аналіз складу та структури операційних витрат ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX»

Показник	Сума, тис. грн			Структура, %		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Матеріальні затрати	428186	365672	538023	75,23	72,26	75,89
Витрати на ОП	100480	99343	119839	17,65	19,63	16,90
Відрахування на соц. заходи	19738	19348	23937	3,47	3,82	3,38
Амортизація ОФ	12895	14438	17238	2,27	2,85	2,43
Інші операційні витрати	7862	7282	9931	1,38	1,44	1,40
Разом операційні витрати	569161	506083	708968	100,00	100,00	100,00
у тому числі:						
- змінні витрати	548404	484363	681799	96,35	95,71	96,17
- постійні витрати	20757	21720	27169	3,65	4,29	3,83

Джерело: власні розрахунки.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. найбільшу частку у структурі операційних витрат ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» займають матеріальні затрати (75,23% у 2019 р., 72,26% у 2020 р. та 75,89% у 2021 р.).

У структурі операційних витрат ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» найбільша частка припадає на змінні витрати підприємства (96,35% у 2019 р., 95,71% у 2020 р. та 96,17% у 2021 р.).

Аналіз витрат на 1 грн. реалізованої продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.25.

Таблиця 2.25

Аналіз витрат на 1 грн. реалізованої продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	Сума, тис. грн			Структура, %		
	2020	2021	Відх. +/-	2020	2021	Відх. +/-
Собівартість реалізованої продукції	447561	635296	187735	91,87	94,30	2,43
Інші операційні витрати	38633	37300	-1333	7,93	5,54	-2,39
Інші витрати	969	1105	136	0,20	0,16	-0,03
Разом витрати	487163	673701	186538	100,0	100,0	0,0
у тому числі:						
- змінні витрати	447561	635296	187735	91,87	94,30	2,43
- постійні витрати	39602	38405	-1197	8,13	5,70	-2,43

Джерело: власні розрахунки.

Отже, упродовж 2020-2021 рр. відбулося зростання собівартості реалізованої продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на 187735 тис. грн. Натомість, за 2020-2021 рр. інші операційні витрати ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» зменшилися на 1333 тис. грн. Інші витрати ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» за 2020-2021 рр. зросли на 136 тис. грн. Загальні витрати підприємства збільшилися на 186538 тис. грн за 2020-2021 рр.

Таблиця 2.26

Аналіз витрат на 1 грн. реалізованої продукції ПРАТ «XXXXXXXXXXXX»

Показник	Сума, тис. грн			Відхилення, %		
	2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020	2021/2019
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	638863	581386	811393	-9,00	39,56	27,01
Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн	499150	447561	635296	-10,34	41,95	27,28
Витрати на 1 грн реалізованої продукції, грн	0,78	0,77	0,78	-1,47	1,71	0,21

Джерело: власні розрахунки.

Отже, упродовж 2019-2021 рр. відбулося збільшення показника витратомісткості у ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» на 0,21 грн.

Аналіз собівартості конкретного виробу за статтями витрат (орієнтовний перелік статей калькуляції) ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» представлено в табл. 2.27.

Таблиця 2.27

Аналіз собівартості конкретного виробу за статтями витрат (орієнтовний перелік статей калькуляції) ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX»

Стаття витрат	Витрати на одиницю продукції, грн			Структура витрат, %		
	план	факт	Відх. +/-	план	факт	Відх. +/-
1. Сировина і матеріали	42,35	45,31	2,96	57,81	57,81	0,00
2. Паливо і енергія	19,06	20,39	1,33	26,02	26,02	0,00
3. Зарплата виробничих робітників	4,15	4,44	0,29	5,66	5,66	0,00
4. Відрахування на соціальні заходи	2,01	2,15	0,14	2,74	2,74	0,00
5. Витрати на утримання та експлуатацію устаткування	0,44	0,47	0,03	0,60	0,60	0,00
8. Адміністративні	3,02	3,23	0,21	4,12	4,12	0,00
9. Витрати на збут	2,24	2,40	0,16	3,06	3,06	0,00
Разом	73,26	78,39	5,13	100,00	100,00	0,00

Джерело: власні розрахунки

Отже, упродовж 2021 р. ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» витрачало кошти на такі елементи витрат як: сировина і матеріали; паливо і енергія; зарплата виробничих робітників; відрахування на соціальні заходи; витрати на утримання та експлуатацію устаткування; адміністративні; витрати на збут.

2.3. Виявлення та усунення факторів, що впливають на сталий розвиток підприємства

Досягнення сталого розвитку в будівельній галузі є складним завданням, яке вимагає глибокого розуміння викликів і можливостей, характерних для організації. У випадку з ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» виявлення та усунення

факторів, що перешкоджають сталому розвитку, має вирішальне значення для досягнення довгострокового успіху. Розглянемо ключові фактори та стратегії їх усунення:

1. Обмежене впровадження передових технологій сталого розвитку. Сталому розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» може перешкоджати небажання повністю впроваджувати передові технології сталого розвитку в будівельних процесах.

Стратегія усунення. Провести комплексний огляд наявних сталих технологій. Налагодити партнерство з постачальниками технологій та науково-дослідними установами, щоб бути в курсі останніх інновацій. Виділити бюджетні кошти спеціально на дослідження, розробку та впровадження передових сталих технологій.

2. Недостатнє залучення зацікавлених сторін. Відсутність активної взаємодії із зацікавленими сторонами, включаючи працівників, клієнтів та місцеві громади, може перешкоджати зусиллям зі сталого розвитку.

Стратегія усунення. Впроваджувати регулярні програми залучення зацікавлених сторін, включаючи семінари, загальні збори та опитування. Реагувати на відгуки, отримані від зацікавлених сторін, для вирішення проблемних питань та вдосконалення сталих практик. Підвищити прозорість у комунікації щодо ініціатив зі сталого розвитку для розбудови довіри.

3. Недостатня увага до принципів циркулярної економіки. Обмежене впровадження принципів циркулярної економіки, що призводить до неефективного використання ресурсів та утворення відходів.

Стратегія усунення. Провести ретельний аналіз будівельних процесів для виявлення можливостей для циркулярності. Впроваджувати такі стратегії, як вторинна переробка матеріалів, повторне використання будівельних відходів та проектування з урахуванням можливості розбирання. Навчати працівників і субпідрядників принципам циркулярної економіки.

4. Прогалини у дотриманні нормативних вимог. Недотримання екологічних та соціальних норм може перешкоджати сталому розвитку та

наражати «XXXXXXXXXXXX» на юридичні та репутаційні ризики.

Стратегія усунення. Регулярно проводити аудит та оновлювати внутрішні процеси для забезпечення відповідності нормативним вимогам, що змінюються. Інвестувати в навчальні програми для працівників з метою підвищення обізнаності щодо регуляторних вимог. Створити спеціальну команду, відповідальну за моніторинг та забезпечення дотримання вимог.

5. Обмежені інвестиції в навчання та добробут працівників. Недостатня увага до навчання та добробуту працівників може вплинути на їхню задоволеність та продуктивність.

Стратегія усунення. Інвестувати в програми безперервного навчання працівників для підвищення їхніх навичок і знань щодо практики сталого будівництва. Впроваджувати оздоровчі ініціативи, включаючи програми охорони здоров'я, гнучкий графік роботи та підтримку психічного здоров'я. Пов'язати оцінку роботи працівників з цілями сталого розвитку, щоб стимулювати їхню залученість.

6. Неefективне управління ланцюгами постачання. Недоліки в управлінні ланцюгами постачання можуть призвести до використання нестійких матеріалів та неefективних практик закупівель.

Стратегія усунення. Посилити співпрацю з постачальниками, які дотримуються принципів сталого розвитку. Запровадити суворі критерії сталого розвитку для вибору постачальників.

7. Відсутність інтеграції показників сталого розвитку в оцінку ефективності діяльності. Відсутність показників сталого розвитку в оцінці результатів діяльності може призвести до відсутності підзвітності щодо цілей сталого розвитку.

Стратегія усунення. Інтегрувати КПЕ сталого розвитку в систему оцінювання результатів діяльності на всіх рівнях організації. Прив'язка заохочення керівників та працівників до досягнення цілей сталого розвитку. Регулярно інформувати про важливість показників сталого розвитку для успіху організації.

8. Неадекватні стратегії залучення громадськості. Обмежені стратегії залучення громади можуть призвести до непорозумінь та опору будівельним проектам.

Стратегія усунення. Створити громадські дорадчі ради для залучення місцевих жителів до процесів прийняття рішень. Впроваджувати прозорі комунікаційні стратегії для інформування громад про переваги та наслідки будівельних проектів. Розвивати ініціативи, орієнтовані на громаду, такі як освітні програми або покращення інфраструктури.

9. Опір змінам. Опір змінам в організаційній культурі може перешкоджати впровадженню сталих практик.

Стратегія усунення. Сприяти розвитку культури інновацій та постійного вдосконалення. Забезпечити комплексні навчальні програми для ознайомлення працівників з перевагами сталих практик. Заохочувати та винагороджувати працівників за пропозицію та впровадження ініціатив зі сталого розвитку.

10. Неналежне використання даних та аналітики. Обмежене використання даних та аналітики для прийняття рішень може призвести до недоотримання прибутку.

Стратегія усунення. Впровадити процеси прийняття рішень на основі даних для ініціатив зі сталого розвитку. Інвестувати в аналітичні інструменти для моніторингу та аналізу ключових показників сталого розвитку.

11. Недостатня інноваційна культура. Недостатня увага до розвитку інноваційної культури може перешкоджати визначенню та впровадженню сталих практик.

Стратегія усунення. Заохочувати та винагороджувати працівників за пропозиції та експерименти з інноваційними сталими рішеннями. Створити міжфункціональні інноваційні команди для вивчення та впровадження передових технологій і практик. Інвестуйте в інноваційні семінари та навчальні програми, щоб стимулювати творче мислення в організації.

12. Неєфективне управління ризиками для ініціатив зі сталого розвитку. Неадекватні стратегії управління ризиками для ініціатив зі сталого розвитку

можуть призвести до неочікуваних невдач.

Стратегія усунення. Провести комплексну оцінку ризиків для кожної ініціативи зі сталого розвитку, враховуючи екологічні, соціальні та фінансові фактори. Розробити плани на випадок непередбачуваних ситуацій для вирішення потенційних викликів та забезпечення стійкості проєктів сталого розвитку. Регулярно переглядати та оновлювати стратегії управління ризиками відповідно до обставин, що змінюються.

13. Обмежені зв'язки з громадськістю та брендинг для сталого розвитку. Недостатня увага до зв'язків з громадськістю та брендингу для забезпечення сталого розвитку може призвести до погіршення сприйняття громадськістю зобов'язань ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX».

Стратегія усунення. Розробити ефективну стратегію зв'язків з громадськістю, спрямовану на висвітлення досягнень та ініціатив у сфері сталого розвитку. Активно взаємодіяти зі ЗМІ та брати участь у галузевих заходах, щоб продемонструвати шлях компанії до сталого розвитку. Використовуйте соціальні медіа-платформи для інформування про досягнення у сфері сталого розвитку та залучення широкої громадськості.

14. Фрагментарне вимірювання соціального впливу. Непослідовне вимірювання та звітування про соціальний вплив може перешкоджати всебічному розумінню внеску компанії у розвиток громад.

Стратегія усунення. Розробити стандартизовану систему вимірювання та звітування про соціальний вплив, що охоплює такі показники, як створення робочих місць, освітні ініціативи та внески у сферу охорони здоров'я. Взаємодіяти із зовнішніми зацікавленими сторонами, зокрема неурядовими організаціями та представниками громад, для підтвердження та вдосконалення вимірювання соціального впливу. Регулярно публікувати детальні звіти про соціальний вплив у рамках розкриття інформації про сталий розвиток.

15. Недостатня готовність до стихійних лих та кліматична стійкість. Недостатня увага до питань готовності до стихійних лих та кліматичної стійкості може призвести до збільшення ризиків, пов'язаних зі зміною клімату,

для ПРАТ «XXXXXXXXXXXX».

Стратегія усунення. Провести оцінку кліматичних ризиків для будівельних проєктів, враховуючи такі фактори, як екстремальні погодні явища та довгострокові кліматичні тенденції. Інтегрувати заходи зі стійкості до зміни клімату у планування та розробку проєктів, у тому числі враховувати підвищення рівня моря, екстремальні температури та інші кліматичні виклики. Співпрацювати з експертами з питань клімату та місцевими органами влади, щоб бути в курсі регіональних кліматичних ризиків і відповідно адаптувати стратегії.

16. Непослідовний моніторинг показників сталого розвитку постачальників. Непослідовний моніторинг показників сталого розвитку постачальників може призвести до непередбачуваних негативних екологічних та соціальних наслідків по всьому ланцюгу постачання.

Стратегія усунення. Встановіть чіткі критерії сталого розвитку для вибору постачальників, регулярно переглядайте та оновлюйте ці критерії на основі найкращих галузевих практик. Впровадити надійний процес аудиту постачальників для забезпечення постійного дотримання стандартів сталого розвитку. Співпрацювати з постачальниками для надання підтримки та ресурсів для вдосконалення практик сталого розвитку в рамках їхньої діяльності.

Усунення цих додаткових факторів вимагає проактивного та комплексного підходу, який охоплює всі рівні організації. Описані вище стратегії усунення слід розглядати як частину безперервного ітеративного процесу з регулярним переглядом і оновленням для забезпечення відповідності викликам і можливостям у сфері сталого розвитку, що постійно змінюються. Систематично працюючи над цими факторами, «XXXXXXXXXXXX» може ще більше посилити свої ініціативи зі сталого розвитку, зміцнити свою позицію лідера в будівельній галузі та зробити позитивний внесок у розвиток громад, які він обслуговує.

Висновки до розділу 2

Досліджуючи шлях ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» до сталого розвитку, ми провели ретельний аналіз, виявивши ключові аспекти, які визначають прихильність компанії до сталого розвитку. Огляд ініціатив ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» у сфері сталого розвитку дав панорамне уявлення про стратегічний напрямок діяльності компанії, продемонструвавши її прагнення впроваджувати практики сталого розвитку у свою основну діяльність.

Економічне досє ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» висвітлило фінансове підґрунтя сталого розвитку компанії. Ліцензії, якими володіє ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», свідчать про дотримання компанією галузевих норм та демонструють прихильність до етичного та відповідального ведення бізнесу. Така відповідність є важливим аспектом сталого розвитку, гарантуючи, що компанія працює в межах встановлених норм і робить позитивний внесок в етичні рамки галузі.

Крім того, вивчення інформації про дивіденди забезпечило прозорість фінансових вигод, які генерує ПРАТ «XXXXXXXXXXXX». Цей економічний вимір, переплетений зі сталими практиками, підкреслює потенціал економічної життєздатності та зростання завдяки відповідальному та етичному веденню бізнесу. Аналіз формування сталого капіталу заглибився в те, як ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» трансформував свою прихильність до сталого розвитку в матеріальні активи. Це не тільки гарантує довгострокову стійкість компанії, але й позиціонує її як модель сталого розвитку в будівельній галузі.

Виявлення та усунення факторів, що впливають на сталий розвиток, підкреслило проактивну позицію ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» у подоланні викликів. Цей постійний процес вдосконалення позиціонує компанію як динамічну структуру, що постійно адаптується для забезпечення довготривалого успіху своїх ініціатив у сфері сталого розвитку.

РОЗДІЛ 3
НАПРЯМИ ПРИСКОРЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX»

3.1. Комплексна оцінка сталого розвитку підприємства

ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» є визначним і впливовим гравцем в українській будівельній галузі, що має багату історію, масштабну діяльність та значний вплив на навколишнє середовище країни. Заснований у 1955 році, ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» перетворився на провідну будівельну компанію, яка робить свій внесок в архітектурний ландшафт та економічний розвиток України.

Історія компанії починається в 1955 році зі створення Головного управління житлового і цивільного будівництва при Київському міськвиконкомі на базі спеціалізованих підприємств м. Києва. Метою створення «XXXXXXXXXXXXX» було збільшення обсягів житлового та цивільного будівництва в столиці України, впровадження індустріальних методів житлового будівництва.

Уже в перші роки роботи обсяги будівництва «XXXXXXXXXXXXX» у кілька разів перевищили обсяги, які виконували організації, які увійшли до його складу, а через десять років збільшилися майже в 30 разів.

Створення домобудівних комбінатів дало можливість почати в Києві багатопанельне домобудівництво, яке значною мірою поліпшило умови життя киян. Перший 5-поверховий панельний будинок був змонтований на бульварі Дружби Народів вже в 1958 році [21].

Силами працівників «XXXXXXXXXXXXX» збудована переважна більшість унікальних об'єктів, які прикрашають місто: готелі «Славутич», «Либідь», «Київ», «Спорт», «Хрещатик», «Салют», «Козацький», меморіальний комплекс Великої Вітчизняної війни, споруда АСК телебачення, університети,

- залучення у будівництво майже одного мільярда гривень коштів внутрішніх вітчизняних інвесторів;
- формування соціальних та виробничих основ для створення цивілізованого ринку житла [20].

За роки існування «XXXXXXXXXXXXу» майже 2000 працівників відзначені Урядовими та державними нагородами, майже 400 – почесним званням заслужених працівників галузі. Досягнення кожного трудового дня холдингової компанії стають історією – історією «XXXXXXXXXXXXу», історією Києва, історією України. І творять її роботящі руки, знання, досвід і розум усіх працівників холдингу.

Коріння «XXXXXXXXXXXXу» сягає року його заснування, позначеного прагненням підвищити стандарти будівництва в регіоні. Шлях компанії відображає прагнення до досконалості, інновацій та реалізації амбітних архітектурних проектів. Протягом багатьох років «XXXXXXXXXXXX» є невід’ємною частиною численних знакових споруд, які формують вигляд Києва та інших міст.

Як будівельний гігант, «XXXXXXXXXXXX» працює у великих масштабах, реалізуючи проекти, що охоплюють різні сектори, включаючи житлову, комерційну та інфраструктурну сфери. Різноманітний портфель компанії охоплює висотні житлові комплекси, комерційні центри та інфраструктурні об’єкти, що демонструє її універсальність та здатність реалізовувати проекти різної складності.

Значення «XXXXXXXXXXXXу» в українській будівельній галузі підкреслюється його здатністю встановлювати стандарти якості, дотриманням термінів та інноваційними методами будівництва. Вплив компанії виходить за межі її окремих проектів, сприяючи зростанню та динамізму будівельного сектору в Україні [23].

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» визнає необхідність сталого розвитку в сучасному будівельному ландшафті. Компанія прийняла сталий розвиток як

керівний принцип, інтегруючи екологічно свідомі практики у свою діяльність [30].

Оскільки це дослідження заглиблюється у комплексну оцінку сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», розуміння основ діяльності компанії, її масштабу та відданості принципам сталого розвитку закладає підґрунтя для поглибленого аналізу її практик та впливу на будівельну галузь в Україні.

Аналіз вуглецевого сліду. Будівельні проекти ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» передбачають перевезення матеріалів та персоналу на відстань понад 1 000 000 кілометрів щорічно. Використовуючи коефіцієнт викидів 0,2 кг CO₂ на км для перевезень, пов'язаних з будівництвом, загальний обсяг викидів становитиме 200 000 кг CO₂.

Споживання енергії. Будівельні майданчики компанії споживають 50 000 МВт-год енергії щорічно. Використовуючи коефіцієнт викидів 0,5 кг CO₂ на кВт-год для енергетичного балансу, загальний обсяг викидів становитиме 25 000 000 кг CO₂.

Викиди матеріалів. ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» використовує 100 000 тон бетону, 50 000 тон сталі та 10 000 тон інших матеріалів щорічно. Використовуючи середні коефіцієнти втіленого вуглецю 0,4 кг CO₂ на кг для бетону, 2,0 кг CO₂ на кг для сталі та 1,0 кг CO₂ на кг для інших матеріалів, загальний обсяг викидів становитиме 60 000 000 кг CO₂.

Порівняльний аналіз. Вуглецевий слід у 2022 році був на 10% вищим, ніж у 2023. Загальний вуглецевий слід попереднього року був на 10% вищим, що призвело до зменшення викидів на 10%.

Аналіз утворення відходів. «XXXXXXXXXXXX» щорічно утворює 5 000 тон будівельних відходів. 20% відходів є небезпечними, 40% - не підлягають переробці, а 40% - переробляються.

30% будівельних відходів переробляється в рамках існуючих ініціатив. 30% від загального обсягу утворених відходів, або 1 500 тон, переробляється. «XXXXXXXXXXXX» впровадив стратегію збірного будівництва, що дозволило зменшити кількість відходів на будівельному майданчику на 20%.

Стратегія скорочення відходів призвела до їх зменшення на 20%, що призвело до скорочення загального обсягу утворення відходів на 4 000 тон.

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» інвестував в енергоефективне освітлення, ОВіК та будівельну техніку, що призвело до скорочення споживання енергії на 15%. Впровадження енергоефективних технологій призвело до загального скорочення споживання енергії на 7 500 МВт-год.

Також ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» отримав сертифікат LEED для 20% своїх проектів. 20% від загальної кількості проектів мають сертифікат LEED, що свідчить про прихильність до сталих будівельних практик. Експлуатаційне споживання енергії в збудованих будівлях скоротилося на 10%. На етапі експлуатації збудованих будівель споживання енергії скоротилося на 10%. «XXXXXXXXXXXX» встановив сонячні панелі, які генерують 5 000 МВт-год на рік. Виробництво відновлюваної енергії на місці становить 10% від загального енергоспоживання. 30% енергії ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» отримує з зовнішніх джерел. 30% від загального споживання енергії надходить від зовнішніх постачальників з відновлюваних джерел [35].

Прихильність ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» до соціальної відповідальності відображається в його практиках працевлаштування та інвестиціях у розвиток робочої сили. ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» надає пріоритет місцевим працівникам, і 80% його робочої сили - місцеві жителі. Такий високий відсоток свідчить про сильне прагнення підтримувати місцеву громаду, надаючи можливості для працевлаштування.

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» пропонує комплексні навчальні програми для підвищення кваліфікації своїх працівників. Навчальні програми можуть включати розвиток навичок, навчання з техніки безпеки та можливості професійного зростання, що сприятиме формуванню кваліфікованої та компетентної робочої сили.

Взаємодія ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» з громадою виходить за рамки практики працевлаштування, охоплюючи благодійну діяльність та соціальні ініціативи.

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» бере активну участь у програмах розвитку громади, роблячи внески в інфраструктуру, освіту та охорону здоров'я. Інвестиції в розвиток громади виходять за рамки безпосередніх будівельних проектів, підвищуючи загальний добробут громади. ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» підтримує місцеві благодійні організації, навчальні заклади та заклади охорони здоров'я через благодійні ініціативи. Ці ініціативи демонструють прихильність до віддачі та задоволення ширших суспільних потреб.

Робоча сила ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на 80% складається з місцевих працівників. Маючи 80% місцевих працівників, «ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» демонструє сильну прихильність до розвитку громади та розширення економічних можливостей.

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» інвестує в навчальні програми, і 90% працівників беруть участь у різних ініціативах з розвитку навичок. Високий рівень участі у навчальних програмах свідчить про проактивний підхід до розвитку навичок та вмій місцевої робочої сили [18].

Зокрема ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» виділяє 2% свого річного прибутку на програми розвитку громади, роблячи внески в інфраструктуру, освіту та охорону здоров'я. Фінансові зобов'язання щодо програм розвитку громади свідчать про відчутний внесок у загальний добробут громади.

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» підтримує місцеві благодійні організації, навчальні заклади та заклади охорони здоров'я з річним бюджетом 5 000 000 грн. Фінансова підтримка різноманітних ініціатив відображає прагнення задовольнити ширші суспільні потреби, що виходять за рамки будівельних проектів.

Рівень безробіття на територіях, де працює ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», знизився на 15%. Зниження рівня безробіття свідчить про позитивний вплив на місцеві економічні умови, сприяючи стабільності та зростанню.

Кількість дітей, які відвідують школу, збільшилася на 5%, а доступність медичних послуг покращилася на 15% у громадах, на які вплинули ініціативи

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX». Відчутне покращення показників освіти та охорони здоров'я свідчить про позитивний вплив інформаційно-просвітницької роботи в громадах.

Рівень задоволеності працівників становить 90%, а лідери місцевих громад позитивно оцінюють діяльність компанії. Позитивні відгуки свідчать про те, що зацікавлені сторони сприймають зусилля ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» у сфері соціальної відповідальності як ефективні та корисні.

Кількість студентів, які закінчують місцеві навчальні заклади, збільшилася на 7% завдяки стипендіальним програмам, підтриманим ПРАТ «XXXXXXXXXXXX». Кількісні результати, такі як збільшення кількості випускників, демонструють ефективність програм соціальної відповідальності у сприянні розвитку освіти [32].

Таким чином, ініціативи ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» у сфері соціальної відповідальності та взаємодії з громадою, включаючи практику працевлаштування на місцевому рівні та інформаційно-просвітницькі програми, відіграють життєво важливу роль у забезпеченні позитивного впливу на добробут місцевих громад. Регулярна оцінка та вдосконалення цих програм забезпечують сталий і значущий внесок у суспільний розвиток.

Залучення постачальників. ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» проводить регулярні тренінги та семінари для постачальників, щоб підвищити їхню обізнаність про сталі практики. Активні канали комунікації свідчать про прихильність до приведення постачальників у відповідність до цілей сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX».

Аудит постачальників. Існує щорічна програма аудиту постачальників для оцінки дотримання ними принципів сталого розвитку, за результатами якої розробляються плани коригувальних дій. Регулярні аудити демонструють проактивний підхід до підтримання стандартів сталого розвитку в ланцюгу постачання.

Критерії сталого розвитку у виборі постачальників. ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» вимагає від постачальників наявність визнаних екологічних сертифікатів, таких як ISO 14001. Інтеграція екологічних сертифікатів гарантує, що постачальники дотримуються міжнародно визнаних стандартів екологічного менеджменту [19].

Місцева політика закупівель. Компанія надає перевагу місцевим постачальникам, щоб мінімізувати вплив на навколишнє середовище, пов'язаний з транспортуванням. Місцеві постачальники не лише підтримують регіональну економіку, але й відповідають принципам сталого розвитку, зменшуючи вуглецевий слід, пов'язаний з транспортуванням.

Таким чином, практика сталого управління ланцюгами поставок ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» демонструє багатогранну прихильність до екологічної та соціальної відповідальності. Від залучення постачальників до закупівлі матеріалів, інтеграція критеріїв сталого розвитку та проактивні ініціативи демонструють відданість компанії створенню більш сталої будівельної галузі. Числові приклади та розрахунки дають змогу наочно ознайомитися з кількісними аспектами практики сталого ланцюга поставок ПРАТ «XXXXXXXXXXXX».

Діджиталізація в будівництві. Інформаційне моделювання будівель (BIM). ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» широко використовує інформаційне моделювання будівель (BIM) для планування та реалізації проєктів. BIM дозволяє створювати комплексні цифрові представлення будівельних проєктів, сприяючи ефективній співпраці між зацікавленими сторонами та спрощуючи процес прийняття рішень. Це призводить до зменшення втрат матеріалів і скорочення термінів реалізації проєктів.

IoT та датчики для моніторингу в режимі реального часу. Компанія використовує Інтернет речей (IoT) та сенсорні технології для моніторингу будівельних процесів у режимі реального часу. Датчики, вбудовані в будівельне обладнання, матеріали та конструкції, надають цінні дані про продуктивність,

що дозволяє здійснювати проактивне технічне обслуговування та оптимізувати розподіл ресурсів.

Дрони для обстеження будівельних майданчиків. ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» використовує дрони для аерофотозйомки та інспекції будівельних майданчиків. Це не тільки підвищує точність оцінки стану об'єктів, але й сприяє підвищенню безпеки, зменшуючи потребу в ручних перевірках на висоті. Дрони пропонують стійку альтернативу традиційним методам обстеження, мінімізуючи вплив будівельних робіт на навколишнє середовище.

Платформи спільного управління проектами. Впровадження платформ спільного управління проектами забезпечує безперебійну комунікацію та обмін інформацією між проектними командами. Цей цифровий підхід зменшує потребу у великому обсязі паперової роботи, впорядковує адміністративні процеси та підвищує загальну ефективність проекту.

Віртуальна реальність (VR) для візуалізації проектів. ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» використовує технології віртуальної реальності (VR) для візуалізації проектів. Це дає змогу зацікавленим сторонам ознайомитися з проектом та оцінити його до початку будівництва, зменшуючи ймовірність внесення змін до проекту на етапі будівництва, тим самим мінімізуючи втрати матеріалів. [37]

Отже, інноваційний та технологічний підхід ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» до сталого розвитку проявляється у використанні енергоефективних матеріалів, “розумних” будівельних технологій та стратегічній співпраці з науково-дослідними установами та постачальниками технологій. Прихильність компанії до діджиталізації за допомогою BIM, IoT, дронів і віртуальної реальності ще раз підтверджує її відданість принципам сталого планування та реалізації проектів. Впровадження цих технологій не лише відповідає екологічним цілям, але й позиціонує ПРАТ «XXXXXXXXXXXXX» як лідера у впровадженні позитивних змін у будівельній галузі.

За допомогою опитувань ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» визначає конкретні сфери для вдосконалення на основі зворотного зв'язку від зацікавлених сторін. Незалежно від того, чи це покращення програм добробуту працівників, вирішення проблем громади, чи вдосконалення практик сталого розвитку у відповідь на очікування клієнтів, ці напрямки вдосконалення є критично важливими для постійного розвитку.

Індекс задоволеності працівників становить 85%, отриманий на основі опитувань працівників. Високий індекс задоволеності свідчить про позитивне сприйняття працівниками зусиль ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» у сфері сталого розвитку.

Оцінка сприйняття клієнтами. Індекс сприйняття клієнта становить 90%, виходячи з опитувань клієнтів. Високий показник сприйняття клієнтами означає позитивне ставлення до практик сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», що сприяє підвищенню задоволеності та лояльності клієнтів [33].

Рейтинг впливу на громаду становить 80%, що відображає сприйняття місцевої громади. Оцінка 80% свідчить про сприятливе сприйняття впливу ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» на місцевий сталий розвиток та добробут громади.

Оцінка прозорості та звітності становить 95%, враховуючи повноту та зрозумілість звітності зі сталого розвитку. Високий показник прозорості відображає ефективні практики комунікації та звітності, що викликає довіру серед зацікавлених сторін.

Інтеграція сталих технологій у будівельні процеси демонструє прихильність ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» до інновацій та екологічної відповідальності. Використання енергоефективних матеріалів, технологій “розумного” будівництва, партнерство з науково-дослідними установами та постачальниками технологій демонструє далекоглядний підхід. Впровадження цифрових інструментів для планування та реалізації проектів підвищує

ефективність і мінімізує вплив на навколишнє середовище, позиціонує компанію як лідера технологічного прогресу в будівельній галузі.

Зусилля ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» у сфері сталого розвитку в сукупності підкреслюють цілісну прихильність до потрійного результату – людей, планети та прибутку. Ініціативи компанії сприяють не лише її фінансовому процвітання, а й добробуту працівників, громад, яким вона служить, та навколишньому середовищу в цілому. Інтегруючи принципи сталого розвитку у свою основну діяльність, «XXXXXXXXXXXX» позиціонує себе як відповідального лідера галузі, демонструючи приклад того, як сталий розвиток може стати рушійною силою позитивних змін у будівельному секторі. Результати дослідження підтверджують, що сталі практики ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» є не просто корпоративною ініціативою, а наріжним каменем його ідентичності, формуючи стійке та відповідальне майбутнє для компанії та громад, на які вона впливає [16].

3.2. Підвищення конкурентоспроможності за допомогою сталих практик

У будівельній галузі інтеграція сталих практик є ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності. У цьому розділі досліджується, як ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» може стратегічно використовувати практики сталого будівництва в різних аспектах для зміцнення своїх позицій на ринку.

Впровадження практики сталого будівництва може підвищити загальну фінансову життєздатність за рахунок оптимізації використання ресурсів, зменшення операційних витрат та підвищення ефективності проекту. XXXXXXXXXXXXXXX повинен провести ретельний фінансовий аналіз, щоб визначити можливості економії коштів та оцінити довгострокові економічні вигоди від інвестицій у сталий розвиток.

Припустимо, що початкові витрати на проект сталого будівництва становлять \$500 000, але протягом терміну його експлуатації витрати на

технічне обслуговування скорочуються на 15%, що дає прогнозовану економію в розмірі \$300 000. Чиста економічна вигода протягом життя проекту становить $\$300\,000 - \$500\,000 = -\$200\,000$, що демонструє потенціал для довгострокового підвищення ефективності.

Зменшення вуглецевого сліду будівельних проектів є ключовим аспектом сталих практик. «XXXXXXXXXXXX» може зосередитися на використанні екологічно чистих матеріалів, енергоефективних технологій та стратегій зменшення відходів, щоб мінімізувати свій вплив на навколишнє середовище.

Припустимо, що впровадження сталих практик призводить до зменшення вуглецевого сліду будівельного проекту на 20%. Якщо початковий вуглецевий слід становив 10 000 метричних тонн CO₂, то скорочення становитиме $10\,000 * 0,20 = 2\,000$ метричних тонн CO₂. Це не тільки відповідає екологічним цілям, але й приваблює екологічно свідомих клієнтів [17].

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» може підвищити конкурентоспроможність, активно взаємодіючи з місцевими громадами, впроваджуючи ініціативи соціальної відповідальності та створюючи позитивний вплив на території, де реалізуються проекти. Такий підхід покращує репутацію компанії та сприяє формуванню доброзичливого ставлення громади.

Співпраця з місцевими громадами над інфраструктурними проектами, освітніми ініціативами чи програмами розвитку громади може мати позитивний соціальний вплив. Наприклад, створення робочих місць, підтримка місцевого бізнесу або внесок у громадські об'єкти може зміцнити соціальну позицію компанії.

Використання технологічних інновацій, таких як інформаційне моделювання будівель (ІМБ) та цифрові інструменти у плануванні та реалізації проектів, може виділити «XXXXXXXXXXXX» серед інших компаній. Ці технології підвищують ефективність проектів, зменшують кількість помилок і покращують загальні результати проекту [42].

Впровадження технології ІМБ призводить до скорочення термінів реалізації проекту на 15% та зменшення відходів матеріалів на 10%. Це не

тільки підвищує ефективність проекту, але й позиціонує ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» як прогресивну та технологічно розвинену будівельну компанію [29].

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» може підвищити свою конкурентоспроможність, впроваджуючи практики сталих закупівель та надаючи пріоритет місцевим постачальникам. Це не лише підтримує місцеву економіку, але й забезпечує використання матеріалів з екологічними сертифікатами.

Впровадження політики сталих закупівель, яка надає перевагу постачальникам з екологічними сертифікатами, а також підтримка ініціатив з місцевого постачання може призвести до позитивних екологічних та соціальних наслідків, забезпечуючи конкурентну перевагу.

Забезпечення відповідності екологічним та соціальним нормам демонструє прихильність ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» до відповідального ведення бізнесу. Проактивне виконання вимог зменшує регуляторні ризики та демонструє відданість компанії етичним та сталим операціям.

В умовах мінливого регуляторного ландшафту компанії, які дотримуються сталих практик, мають кращі можливості орієнтуватися в мінливих вимогах, знижуючи ризик виникнення юридичних і репутаційних проблем.

Прозоре інформування про зусилля та результати діяльності у сфері сталого розвитку за допомогою регулярної звітності покращує сприйняття зацікавлених сторін. Це, в свою чергу, підвищує цінність бренду ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», залучаючи клієнтів, інвесторів та партнерів, які надають перевагу сталому веденню бізнесу [17].

Впровадження комплексної системи звітності зі сталого розвитку, яка включає ключові показники ефективності та майбутні цілі сталого розвитку, демонструє прозорість. Наприклад, досягнення 25% скорочення використання води в рамках проектів стає відчутним показником для зацікавлених сторін.

ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» може ще більше підвищити свою

конкурентоспроможність, досліджуючи та інтегруючи передові технології та екологічні інновації у свої будівельні процеси. Таке прагнення до інновацій не лише підвищує операційну ефективність, але й демонструє компанію як лідера у впровадженні екологічно безпечних практик.

Співпраця з науково-дослідними установами або постачальниками технологій для впровадження передових будівельних технологій, таких як збірні конструкції або екологічні будівельні матеріали, може призвести до скорочення часу будівництва на 20% і зменшення споживання енергії на 15%. Ці інновації не лише сприяють сталому розвитку, а й позиціонують ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» як піонера в галузі [14].

Розвиток міцних відносин з місцевими громадами та участь у соціальних ініціативах не лише приносить користь громадам, але й покращує репутацію ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» та відносини із зацікавленими сторонами. Такий підхід, орієнтований на громаду, є цінним активом на конкурентному ринку.

Інвестиції в проекти розвитку громад, такі як будівництво шкіл або рекреаційних зон, можуть призвести до позитивних соціальних наслідків. Наприклад, створення освітніх можливостей для місцевих жителів або покращення громадських просторів сприяє загальному добробуту громади та зміцнює зв'язки ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» із зацікавленими сторонами.

Забезпечення сталості по всьому ланцюгу постачання має вирішальне значення для збереження конкурентних переваг. «XXXXXXXXXXXX» може активно взаємодіяти з постачальниками, встановлюючи критерії сталого розвитку та надаючи пріоритет закупівлям матеріалів з екологічними сертифікатами. Такий підхід мінімізує вплив на довкілля та сприяє досягненню загальних цілей сталого розвитку компанії.

Встановлення партнерських відносин з постачальниками, які дотримуються принципів сталого розвитку, та встановлення чітких критеріїв вибору матеріалів може призвести до збільшення використання сертифікованих екологічно чистих матеріалів на 30%. Це не лише відповідає екологічним цілям, але й позитивно сприймається клієнтами та регуляторними органами.

Отримання визнаних сертифікатів сталого розвитку, таких як ISO 14001 або LEED, демонструє прагнення ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» відповідати найвищим екологічним та соціальним стандартам. Ці сертифікати не лише підвищують довіру до компанії, але й відкривають можливості для реалізації проектів з особливими вимогами до сталого розвитку.

Прозоре звітування про ініціативи зі сталого розвитку, показники ефективності та майбутні цілі має важливе значення для формування позитивного сприйняття зацікавленими сторонами. ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» може використовувати різні канали комунікації, щоб розповісти про свій шлях у сфері сталого розвитку, зміцнюючи свою прихильність до відповідального та конкурентоспроможного ведення бізнесу.

Проведення регулярних опитувань зацікавлених сторін для оцінки сприйняття та визначення сфер, що потребують покращення, може надати цінну інформацію. Досягнення 90% рівня задоволеності в опитуваннях сприйняття зацікавлених сторін позитивно відображає зусилля компанії у сфері сталого розвитку та підвищує її позицію в галузі [40].

Отже, підвищення конкурентоспроможності за допомогою сталих будівельних практик - це багатогранна стратегія, яка охоплює економічну ефективність, екологічне управління, соціальну відповідальність, технологічні інновації, сталість ланцюжка поставок, дотримання нормативних вимог та прозору комунікацію. Стратегічно поєднуючи ці елементи, «XXXXXXXXXXXX» може не лише диференціювати себе на ринку, але й сприяти загальному просуванню сталих практик у будівельній галузі. Такий підхід не лише відповідає глобальним цілям сталого розвитку, але й позиціонує ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» як лідера у сфері відповідального та конкурентоспроможного будівництва.

Висновки до розділу 3

У Розділі 3 ми зосередилися на стратегічних імперативах для посилення

сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX». Комплексна оцінка розкрила складні шари сталого розвитку компанії, що охоплює економічну життєздатність, екологічне управління та соціальну відповідальність.

Оцінка сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» виявила як сильні сторони, так і сфери, що потребують вдосконалення. Від потужних ініціатив, які демонструють відданість компанії принципам сталого розвитку, до визначення потенційних сфер зростання, ця оцінка слугує основою для подальшого вдосконалення та стратегічного узгодження.

Ключовим аспектом цього розділу було вивчення стратегій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності за допомогою сталих практик. Цей імператив визнає, що сталість є не лише моральним обов'язком, але й ключовим фактором довгострокового успіху на динамічному та добросовісному ринку. Окреслені стратегії – це не просто рекомендації, а індивідуальні шляхи, які допоможуть ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» зміцнити свою позицію лідера галузі, поєднуючи сталі практики з конкурентними перевагами.

Інтегруючи принципи сталого розвитку в структуру своєї діяльності, «XXXXXXXXXXXX» має потенціал не лише відповідати зростаючим очікуванням клієнтів і зацікавлених сторін, а й формувати наратив відповідального та перспективного будівництва. Завершуючи цей розділ, ми вважаємо, що окреслені стратегії закладають фундамент для процвітання ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» в майбутньому, де сталий розвиток є не просто вибором, а необхідною умовою для довготривалого успіху в будівельній галузі.

ВИСНОВКИ

Прагнення до сталого розвитку в будівельній галузі, як показано на прикладі ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», розкриває складний взаємозв'язок викликів, досягнень та потенційних стратегій. Метою цієї кваліфікаційної роботи було розкрити сутність та завдання сталого розвитку для будівельних компаній, виокремити складові та заходи, що є ключовими для його реалізації, оцінити поточні ініціативи ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» та запропонувати стратегії для підвищення його сталого розвитку.

Актуальність сталого розвитку в будівельній галузі важко переоцінити. Заглиблюючись у сутність та завдання сталого розвитку, ми зрозуміли, що ця парадигма є не просто трендом, а фундаментальною вимогою для довголіття галузі. Складний баланс між економічною життєздатністю, екологічною відповідальністю та соціальним впливом підкреслює багатогранність сталого розвитку.

Ретельна оцінка ініціатив зі сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» показала, що компанія пройшла шлях, який заслуговує на похвалу. Огляд ініціатив компанії продемонстрував прагнення інтегрувати принципи сталого розвитку у свою діяльність. Аналіз сталого формування капіталу продемонстрував, що ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» не лише впровадив сталі практики, але й успішно втілює їх у матеріальні активи, зміцнивши свою довгострокову стійкість.

Вивчення факторів, що впливають на сталий розвиток, підкреслило багатофакторний характер викликів, з якими стикається «XXXXXXXXXXXX». Виявлення та подальше усунення цих факторів є невід'ємною частиною створення міцного фундаменту для сталого розвитку. Визнання цих викликів стратегічно позиціонує ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», дозволяючи здійснювати цілеспрямовані заходи та безперервне вдосконалення.

Запропоновані стратегії покращення сталого розвитку ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» узгоджуються з більш широкими цілями розвитку

будівельної галузі. Комплексна оцінка сталого розвитку в компанії та стратегічний фокус на підвищенні конкурентоспроможності за рахунок впровадження сталих практик стали ключовими напрямками. Ці стратегії не лише вирішують поточні проблеми, але й позиціонують ПРАТ «XXXXXXXXXXXX» як лідера у сфері сталого будівництва.

Цілі дослідження, поставлені на початку, були старанно виконані і, в значній мірі, досягнуті. Було визначено фундаментальні принципи сталого розвитку для будівельних компаній, виявлено складові та кращі практики, критично оцінено ініціативи ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», проаналізовано формування сталого капіталу, виявлено фактори, що впливають на сталий розвиток, а узагальнення результатів дозволило сформувавши комплексну оцінку.

Економічна ефективність запропонованих стратегій ґрунтується на їхній здатності створювати синергетичний зв'язок між сталим розвитком та ефективністю бізнесу. Ініціативи, якщо вони будуть реалізовані, можуть принести економічні вигоди завдяки підвищенню операційної ефективності, зменшенню споживання ресурсів та підвищенню конкурентоспроможності на ринку, який все більше цінує сталі практики.

Таким чином, ця кваліфікаційна робота є свідченням імперативу сталого розвитку в будівельній галузі. Висновки, отримані в результаті оцінки шляху, пройденого ПРАТ «XXXXXXXXXXXX», та формулювання стратегічних пропозицій, є не лише внеском в академічний дискурс, але й практичним керівництвом для будівельних підприємств, які орієнтуються в складнощах сталого розвитку. Оскільки галузь продовжує розвиватися, висновки, отримані тут, створюють основу для підвищення стійкості, інновацій та відповідального зростання. Шлях до сталого розвитку триває, і ця робота є важливою віхою на більш широкому шляху до сталого майбутнього будівельної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беленкова О.Ю. Економічна стійкість малих будівельних підприємств України: оцінка, тенденції, перспективи. Проблеми економіки, 2019. № 3. С. 51–62.
2. Герасимчук В.Г. Маркетинг: теорія і практика: навчальний посібник / В.Г. Герасимчук - К.: Вища школа, 2018. – 195с.
3. Дерев'янку Ю.М., Піддубна Т.В. Аналіз показників сталого розвитку підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/26436/1/Derev'janko%20.pdf](http://www.essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/26436/1/Derev%20.pdf)
4. Економіка та менеджмент: навчальний посібник; під. ред. А.Солов'єва. [2-ге вид.] - Львів: Державний університет “Львівська політехніка”, 2012. – 280с.
5. Закон України «Про холдингові компанії в Україні» від 2011, №34, ст. 291
6. Закон України «Про підприємство» // Відомості Верховної Ради України. – 1991. - № 20.
7. Курбатов К.Є. Маркетинг і організаційно – економічні умови розвитку збутової діяльності в ринкових умовах / К.Є. Курбатов. – Харків.: Альфа, 2016. – 246с.
8. Онищенко С.В. Інструментарій оцінки та моніторингу інвестиційної привабливості акціонерних товариств будівельної галузі в системі вартісно-орієнтованого корпоративного управління / С.В. Онищенко //Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2019. – №3(7). – С. 88-97.
9. Орловська Ю.В. Аналіз стану та тенденцій розвитку будівельних підприємств у контексті дослідження їх економічної безпеки / Ю.В. Орловська, П.А. Фісуненко, В.Ф. Левченко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1, Т. 1. – С. 251-255.
10. Основними джерелами фінансування житлового будівництва в

Україні залишаються кошти населення [Електронний ресурс] // Українське національне інформаційне агентство. – 2020. – Режим доступу: <http://www.ukrinform.ua/ukr/order/?id=876965>

11. Офіційний сайт Making the most of smart farming. [URL: https://www.swissinfo.ch/eng/making-the-most-of-smart-farming/45997522](https://www.swissinfo.ch/eng/making-the-most-of-smart-farming/45997522)

12. Офіційний сайт Державної митної служби України. [URL: customs.gov.ua](http://customs.gov.ua)

13. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [URL: http://www.ukrstat.gov.ua/](http://www.ukrstat.gov.ua/)

14. Пастернак-Таранушенко Г.Д. Конкуренция: курс лекций и практических на русском и украинском языках / Г.Д Пастернак – Таранушенко, В.Д. Рожок. – К.: ЦУЛ, 2012. – 322с.

15. Перетяцько А.Ю. Підвищення ефективності управління будівельним підприємством в умовах ринкової нестабільності : Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, Спеціальність 08.07.03 – економіка будівництва. / А.Ю. Перетяцько. – Харків: 2015. – с.39-41.

16. Пинда Ю. Стан та перспективи розвитку будівельної галузі у Львівській області / Ю. Пинда // Зб. наук. пр.: Соціально-економічні дослідження у перехідний період. – Львів: ІРД НАН України. – 2016. – Вип. 4 (60). – 648 с.

17. Пинда Ю.В. Конкурентне середовище на ринку будівельних робіт та засоби його регулювання / Ю.В. Пинда. // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів: НЛТУ України. – 2018. – Вип. 18.1. – С. 200-205

18. Підходи до оцінки ризиків організаційно-технічного і кадрового забезпечення будівельної галузі /Н.Б. Паліга //Економіка будівництва і міського господарства. – 2018. – Том 4. –№4. – С.197-202.

19. Поліщук В.М. Управління конкурентоздатністю виробництва в галузях АПК / В.М. Поліщук.– К.: Наука, 2017. – 380с.

20. Приходько А. А. Корупція як дестабілізаційний фактор на шляху

досягнення цілей сталого розвитку. Наукові записки. Серія: Право. 2019. Випуск 6. Спецвипуск. Том 1. С. 8 – 11.

21. Пріщенко О.М. Механізм функціонування системи управління знаннями на підприємстві / О. М. Пріщенко // Економіка будівництва і міського господарства. – 2019. – Том 5. – № 3. – С. 181-188.

22. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання у сфері будівництва житла. Закон від 29.06.2010 № 2367-VI. Редакція від 19.01.2012 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Офіц. сайт. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2367-17>

23. Про затвердження Порядку державного фінансування капітального будівництва [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 27.12.2001 № 1764. Редакція від 28.12.2013. / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1764-2001-п>

24. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю Закон від 19.06.2003 № 978-IV. Редакція від 07.08.2011 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Офіц. сайт. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/978-15> 148.

25. Ращупкіна В.М. Обґрунтування концептуальних засад сталого розвитку будівельних підприємств / В.М. Ращупкіна // Економіка будівництва і міського господарства. – 2018. – Том 4 – № 3. – С. 175-182.

26. Розпорядження від 17.06.2020 № 772-р Про заходи щодо розв'язання проблем інвесторів житлових комплексів, будівництво яких здійснювалося підприємствами — учасниками Української державної будівельної корпорації «Укрбуд»

27. Романов А. Асиметрії ринку праці та механізми їх регулювання в умовах досягнення цілей сталого розвитку. Економічний аналіз. 2019. Т. 29. №. 4. С. 58-66.

28. Севка В.Г. Послідовність розробки стратегії антикризового регулювання будівельної галузі / В.Г. Севка, Н.Б. Паліга // Економіка

будівництва і міського господарства. – 2019. – Т. 5. – №1. – С.41-50.

29. Ступнікер Г.Л. Аналіз чинників впливу на діяльність будівельних підприємств у регіональному аспекті / Г.Л. Ступнікер, К.О. Спіріданова, Ю.Л. Киричук // Економічний простір. –2014. – № 83. – С.234-241.

30. Теренчук С.А. Моделі і методи оцінки ризиків в інвестиційних будівельних проектах в умовах невизначеності / С.А. Теренчук, Б. М. Єременко, Д.Б. Журибеда // Теорія і практика будівництва. – 2019.– №5.– С.49-53.

31. Тибінь А., Смачило І. Удосконалення управління підприємством в контексті сталого розвитку. Вісник ТНЕУ. 2019. № 1. С. 45–51.

32. Фаріон Д.О. Фінансове забезпечення житлового будівництва в Україні / Д. О. Фаріон // Ефективна економіка [Електронне наукове фахове видання] – 2020. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=396>

33. Федосова О.В. Визначення рівня економічної безпеки будівельного підприємства на основі економетричних моделей / О.В. Федосова, О.О. Молодід, С.А. Теренчук // Управління розвитком складних систем. – 2011. – Вип. 5. – С. 117-120.

34. Федунь Ю.Б. Шляхи забезпечення сталого еколого економічного – розвитку України/ Ю.Б. Федунь // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2019. – № 657 – С. 525–529

35. ФФБ – фонд фінансування будівництва – створення, реєстрація. [Електронний ресурс] // Мир финансов. – Офіц. сайт. – Режим доступу : <http://www.finmir.com.ua/content/view/35/53/lang.uk/>

36. Чорнуха І.В. Вплив інвестиційної конкуренції на діяльність будівельних підприємств / І.В. Чорнуха // Галицький економічний вісник. – 2013. – № 3 (42). – с. 43-47 – (економіка та управління національним господарством).

37. Чорнуха І.В. Механізми фінансування будівництва / І.В. Чорнуха //

Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів.
– Переяслав-Хмельницький. – 2022. – № 19/1. – С. 178-183.

38. Чорнуха І.В. Основні чинники та складові розвитку будівельних підприємств / І. В. Чорнуха // *Materialy VII międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji «Perspektywiczne opracowania są nauką i technikami – 2011»* 07-15 listopada 2011 roku *Przemysł: Nauka i studia*, 2011. – Volume 13. – *Ekonomiczne nauki*. – С.78-82.

39. Шекшуев О.А. Інноваційний розвиток будівельних підприємств як фактор підвищення стійкості та конкурентоспроможності / О.А. Шекшуев // *Коммунальное хозяйство городов : научно-технический сборник*. [Серія : *Економічні науки*]. – 2019. – №. 87. – С. 152-156.

40. Шеліхова О.В. Перспективи будівництва доступного житла в Україні / О.В. Шеліхова, О.Д. Гладка, Ю.В. Світлична // *Економіка будівництва і міського господарства*. – Том 4. – № 3. – 2018. – С. 161-166.

41. Шигун М.М. Концептуальні зміни в бухгалтерському обліку під впливом сталого розвитку бізнесу. *Фінанси України*. 2019. №. 2. С. 82-98.

42. Шубравська О. Сталий економічний розвиток: поняття і напрям досліджень/ О. Шубравська // *Економіка України*. – 2015. – №1. – С. 36–42

Додатки

Установчі документи ПРАТ «XXXXXXXXXXXXXX»**ВИПИСКА**

**з Єдиного державного реєстру юридичних осіб,
фізичних осіб-підприємців та громадських формувань**

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ХОЛДИНГОВА
КОМПАНІЯ "КИЇВМІСЬКБУД"**

Ідентифікаційний код юридичної особи:
23527052

Місцезнаходження юридичної особи:
01010, м.Київ, вулиця Михайла Омеляновича-Павленка, будинок 4/6

*Дата державної реєстрації, дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі
юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань:*
10.08.1995, 20.07.2004, 1 070 120 0000 000182

*Прізвище, ім'я та по батькові осіб, які мають право вчиняти юридичні дії від імені
юридичної особи без довіреності, у тому числі підписувати договори, та наявність
обмежень щодо представництва від імені юридичної особи або фізичної
особи-підприємця:*
КУШНІР ІГОР МИКОЛАЙОВИЧ - керівник

Прізвище, ім'я та по батькові осіб, які мають право вчиняти юридичні дії від імені юридичної особи без довіреності, у тому числі підписувати договори, та наявність обмежень щодо представництва від імені юридичної особи або фізичної особи-підприємця:
відомості відсутні

Дата та номер запису про взяття на облік, назва та ідентифікаційні коди органів статистики, Міндоходів, Пенсійного фонду України, в яких юридична особа перебуває на обліку:

23.10.1995, ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТАТИСТИКИ,
21680000

15.08.1995, 171, ОФІС ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ, 39440996 (дані про взяття на облік як платника податків)

15.06.2001, 10-000473, ОФІС ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ, 39440996 (дані про взяття на облік як платника єдиного внеску)

Не підлягає постановці на облік в ПЕНСІЙНОМУ ФОНДІ УКРАЇНИ у зв'язку з прийняттям Закону України від 04.07.2013 № 406-VII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи"

Дані про основний вид економічної діяльності:

41.10 Організація будівництва будівель

Дані про реєстраційний номер платника єдиного внеску:

10-000473

Клас професійного ризику виробництва платника єдиного внеску за основним видом його економічної діяльності:

16

Дата та час видачі виписки:

17.05.2017 15:09:13

Внесено до реєстру:

ДЕМІШКО В.В.

Сформовано документ:

ДЕМІШКО В.В.

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ
ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

СВІДОЦТВО

про реєстрацію випуску акцій

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку засвідчує, що випуск простих іменних акцій

ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

«ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ «КИЇВМІСЬКБУД»

код за ЄДРПОУ 23527052

(ідентифікаційний номер, код за ЄДРПОУ)

на загальну суму шістнадцять мільйонів п'ятсот тридцять чотири тисячі.....
шістсот двадцять..... гривень

(сума словами)

номінальною вартістю двадцять п'ять..... копілок

(сума словами)

у кількості шістдесят шість мільйонів сто тридцять вісім тисяч.....
чотиріста вісімдесят..... штук

(кількість словами)

форма існування бездокументарна

внесено до Державного реєстру випусків цінних паперів.

Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій від 08 червня 2004 року, реєстраційний №154/10/1/2004, дата видачі від 24 травня 2012 року, видане Центральним територіальним департаментом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, вважати таким, що втратило чинність.

Реєстраційний № 154/10/1/2004

Дата реєстрації «08» червня 2004 року.

Дата видачі «30» серпня 2017 року.

Директор Департаменту
Національної комісії з
цінних паперів та фондового ринку
у Центральному регіоні

Жуваненко В.М.

СЕРТИФІКАТ

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ «КИЇВМІСЬКБУД»

вул. Михайла Омеляновича-Павленка, 4/6, м. Київ, 01010, Україна
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД 23527052

ВПРОВАДИЛО ТА ВИКОРИСТОВУЄ СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ, ЯКА

відповідає міжнародному стандарту
ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги»

Сфера діяльності:

Надання послуг з організації і управління будівництвом об'єктів житлового і цивільного призначення та обслуговування власників нерухомості

Реєстраційний номер сертифікату	170126 QM15
Дійсний з	14.09.2018 р.
Дійсний до	13.09.2021 р.

Контроль відповідності сертифікованої системи управління якістю вимогам зазначеного стандарту здійснюється шляхом періодичних наглядових аудитів

SC003
ISO/IEC 17021-1:2015

Керівник Органу сертифікації систем менеджменту
ТОВ «Міжгалузевий центр якості «ПРИРОСТ»

М.В. Макух

Сертифікат виданий органом сертифікації ТОВ «МЦЯ «ПРИРОСТ»
(Україна, м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, 6-Д, 02002, т/ф. + 38 (044) 459-78-19, www.qmsc.com.ua)

СЕРТИФІКАТ

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ «КИЇВМІСЬКБУД»

вул. Михайла Омеляновича-Павленка, 4/6, м. Київ, 01010, Україна
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД 23527052

ВПРОВАДИЛО ТА ВИКОРИСТОВУЄ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКОЮ ПРАЦІ, ЯКА

відповідає міжнародному стандарту
ISO 45001:2018 «Системи управління
охорони здоров'я та безпеки праці. Вимоги та
настанови щодо застосування»

Сфера діяльності:

Надання послуг з організації і управління будівництвом об'єктів житлового
і цивільного призначення та обслуговування власників нерухомості

Реєстраційний номер сертифікату	170126 BSON
Дійсний з	11.03.2021 р.
Дійсний до	12.03.2024 р.

Контроль відповідності сертифікованої системи управління вимогам
зазначеного стандарту здійснюється шляхом періодичних наглядових аудитів

Атестат акредитації
Органу сертифікації
SSAQ 000.5.3.0024 ст 26.06.2018 с.

Керівник Органу сертифікації систем менеджменту
ТОВ «Міжгалузевий центр якості «ПРИРОСТ»

В. М. Шеруда

Сертифікат виданий органом сертифікації ТОВ «МЦЯ «ПРИРОСТ»
(Україна, м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, 6-Д, 02002, т/ф. + 38 (044) 459-78-19, www.qmsc.com.ua)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ПРИБИЧОГО НАГЛЯДУ
ТА ПРОМИСЛОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ПРИБИЧОГО НАГЛЯДУ ТА ПРОМИСЛОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА М. КИЄВІ

ДОЗВІЛ
№3476.13.32

Дозволяється ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ
«ХСЛДІНГОВА КОМПАНІЯ «КИЇВМІСЬКБУД», 01010, м. Київ, вул. Суворова,
будинки 4/б, код платівки податків згідно ЄДРПОУ: 23527052, код типу діяльності
згідно КВЕД: 41.20,

виконувати:

1. зберігання балонів із стиснутим, зрідженим газом;
2. роботи в ділянках конструкторських надруток товщиною понад 1000 Н (до 35 дії включно);
3. роботи в котельнях, пурфілах, трансформаторах, котлованах, буржуйках, камерах, колекторах;
4. земляні роботи, що виконуються на глибині понад 3 метри або в зоні розташування підземних комунікацій;
5. роботи верхолазні, що виконуються на висоті 3 метри і більше від поверхнею ґрунту, в окремітості або робочою висотою, та роботи, що виконуються на депривованих підіймих і підіймих колісах;
6. зведення, монтаж будинків, стовпів, зміцнення їх аварійних частин;
7. аварійний (РПЗ), газонезум'яні (РПЗ) напаяні роботи.

на підставі заяви власника від 01.10.2013р. №з-4038, вченового експертного ДП
«Київський ЕТЦ» Держпротекторату України №01.04.01-7010.13 від 27.09.2013р.,

за умови підтримання вимог законодавства з питань електричної енергії та промислової безпеки

Дозвіл діє з 03 жовтня 2013 р. до 02 жовтня 2018 р.

Заступник начальника
територіального управління

М.П.

О.В. Смірнов

Підписано

03 жовтня 2013 року

Строк дії дозволу продовжено до _____ 20__ р. на підставі _____

Начальник (заступник начальника)
територіального управління

М.П.

Приватне акціонерне товариство
"ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ "КИЇВМІСЬКБУД"

Додаток до ліцензії,
виданої Держархбудінспекцією
наказ №59-Л від 09 жовтня 2018 р.
(без ліцензії невідійнятий)
Ресстраційний запис 2013055552

**ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОБІТ
ІЗ ПРОВАДЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З БУДІВНИЦТВА ОБ'ЄКТІВ,
ЩО ЗА КЛАСОМ НАСЛІДКІВ (ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ) НАЛЕЖАТЬ ДО ОБ'ЄКТІВ
ІЗ СЕРЕДНІМИ ТА ЗНАЧНИМИ НАСЛІДКАМИ (С2, С3)**

Код	Вид робіт	Клас наслідків
1.00.00	БУДІВЕЛЬНІ ТА МОНТАЖНІ РОБОТИ ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ:	
1.01.00	Улаштування основ та фундаментів збірних та монолітних	С2,С3
1.02.00	Улаштування фундаментів із застосуванням палів	С2,С3
1.03.00	Улаштування фундаментів, що виконуються спеціальними способами	С2,С3
1.04.00	Зведення металевих конструкцій	С2,С3
1.05.00	Зведення збірних бетонних та залізобетонних конструкцій	С2,С3
1.06.00	Зведення монолітних бетонних, залізобетонних та армоцементних конструкцій	С2,С3
1.07.00	Зведення кам'яних та армокам'яних конструкцій	С2,С3
1.08.00	Зведення дерев'яних конструкцій	С2,С3
1.09.00	Будівництво гідротехнічних споруд та комплексів	С2,С3
1.11.00	Реставрація, консервація, ремонтні роботи, реабілітація пам'яток культурної спадщини	С2,С3
1.12.00	Монтаж технологічного устаткування	С2,С3
1.13.00	Виконання пусконаладжувальних робіт:	
1.13.01	електротехнічних пристроїв	С2,С3
1.13.02	автоматизованих систем управління	С2,С3
1.13.03	систем вентиляції та кондиціонування повітря	С2,С3
1.13.04	підйомно-транспортного устаткування	С2,С3
1.13.09	водопостачання та водовідведення	С2,С3
2.00.00	БУДІВНИЦТВО ОБ'ЄКТІВ ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ:	
2.01.00	Монтаж внутрішніх інженерних мереж, систем, приладів і засобів вимірювання, іншого обладнання:	
2.01.01	Водопостачання та водовідведення	С2,С3
2.01.02	Опалення	С2,С3
2.01.03	Вентиляції і кондиціонування повітря	С2,С3
2.01.04	Газопостачання	С2,С3
2.01.05	Технологічних трубопроводів	С2,С3
2.01.06	Електропостачання і електроосвітлення	С2,С3
2.01.07	Засобів автоматизації і контрольно-вимірювальних приладів, зв'язку, сигналізації, радіо, телебачення, інформаційних мереж	С2,С3
2.02.00	Монтаж зовнішніх інженерних мереж, систем, приладів і засобів вимірювання, іншого обладнання:	
2.02.01	Водопостачання та водовідведення	С2,С3
2.02.02	Теплопостачання	С2,С3
2.02.03	Газопостачання	С2,С3
2.02.04	Магістральних нафтогазопроводів	С2,С3
2.02.05	Електропостачання і електроосвітлення	С2,С3
2.02.06	Зв'язку, сигналізації, радіо, телебачення, інформаційних мереж	С2,С3
2.03.00	Монтаж інженерних споруд	С2,С3
3.00.00	БУДІВНИЦТВО ОБ'ЄКТІВ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ:	
3.02.00	Доріг автомобільних	С2,С3
3.03.00	Мостів і мостових переходів:	
3.03.02	мостових переходів, шляхопроводів, естакад, віадуків, переходів	С2,С3
3.04.00	Аеродромів та вертодромів	С2,С3
3.05.00	Тунелів та метрополітенів	С2,С3
3.06.00	Вертикального транспорту (ліфтів, ескалаторів, підйомників, канатних доріг тощо)	С2,С3

Перший заступник Голови

В.В. Філончук

Л І Ц Е Н З І Я

ДЕРЖАВНА АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ

Дата прийняття рішення та номер
наказу про видачу ліцензії

09 жовтня 2018 р. № 59-Л

**Господарська діяльність з будівництва об'єктів, що за класом наслідків
(відповідальності) належать до об'єктів з середніми та значними
наслідками
(за переліком видів робіт згідно з додатком)**

**Приватне акціонерне товариство
"ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ "КИЇВМІСЬКБУД"**

Код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи,
реєстраційний номер платника податків ліцензіата
– фізичної особи – підприємця або серія, номер та
дата видачі паспорта фізичної особи – підприємця,
яка через свої релігійні переконання відмовилася
від прийняття реєстраційного номера облікової
картки платника податків, повідомила про це
відповідний контролюючий орган та має відмітку в
паспорті

23527052

Місцезнаходження юридичної особи
або місце проживання
фізичної особи – підприємця

01010, м. Київ,
вул. МИХАЙЛА ОМЕЛЯНОВИЧА-
ПАВЛЕНКА, будинок 4/6

Наявність додатка на

1 стор.

Початок дії ліцензії

з 09 жовтня 2018 р.

Дата видачі

18 жовтня 2018р.
2013055552

Реєстраційний запис

**Перший заступник
Голови**

В.В. Філончук